

„Od jara do zimy pod horou Blaník“

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

V Louňovicích pod Blaníkem dne 1. 9. 2008

Dokument byl aktualizován k 1. 9. 2021

Obsah

Obsah.....	2
------------	---

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	4
2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	5
2.1 Charakteristika programu Začít spolu.....	6
Společné cíle:	6
Centra aktivit	6
2.2 Záměry.....	7
3 PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ.....	8
3.1 Věcné vybavení.....	8
3.2 Životospráva.....	9
Hygienické podmínky:.....	9
3.3 Psychosociální podmínky.....	9
3.4 Organizace chodu.....	10
3.4.1 Režim dne.....	10
3.4.2 Centra aktivit.....	12
4 ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY.....	14
4.1 Personální zajištění.....	14
4.2 Požadavky na zaměstnance a povinnosti.....	14
4.3 Spoluúčasť rodičů a jiných subjektů.....	18
5 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ.....	20
5.1 Struktura školy.....	20
5.2 Integrace.....	20
5.2.1 Vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	20
5.2.2 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	21
5.2.3 Vzdělávání dětí nadaných.....	21
5.2.4 Pojetí.....	22
5.2.4 Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.....	22
5.3 Adaptační proces.....	23
6 OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ.....	24
1. kompetence k učení.....	25
2. kompetence k řešení problémů.....	25
3. kompetence komunikativní.....	25
4. kompetence sociální a personální.....	25
5. kompetence činnostní a občanské.....	25
6.1 Pojetí a cíle předškolního vzdělávání.....	27

6.2 Organizační formy výuky programu Začít spolu.....	28
6.3. Povinné předškolní vzdělávání.....	29
6.4 Logo prevence, Maxík, Elkonin.....	30
6.5 Domácí vzdělávání (individuální).....	33
6.6 Distanční vzdělávání.....	33
7 EVALUACE.....	34
7.1 Autoevaluace školy.....	34
7.2 Autoevaluace pedagogických pracovníků.....	35
7.3 Sebereflexe dětí.....	35
7.4 Roviny výsledková a hodnotící.....	36
8 ZDROJE INFORMACÍ.....	37
POUŽITÁ LITERATURA:.....	37
WEBOVÉ STRÁNKY:.....	37
9 DODATKY.....	38
9.1 Dodatek.....	38
Předčtenářská gramotnost v MŠ.....	38
MŠ a předmatematická gramotnost.....	39
9.2 Dodatek.....	41
Individuální domácí vzdělávání (dle § 34b školského zákon).....	41
9.3 Dodatek.....	42
Třídní vzdělávací program pro školní rok 2020/2021.....	42
Doplňkové aktivity.....	70

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

- **Název vzdělávacího programu**

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání / ŠVP PV /

„ Od jara do zimy pod horou Blaník „

- **Příspěvková organizace**

Základní škola a Mateřská škola Louňovice pod Blaníkem, příspěvková organizace

adresa, kontakty školy : ZŠ a MŠ Louňovice pod Blaníkem, Táborská 170

ředitelka ZŠ a MŠ: Mgr. Eva Filipová

právní forma – IČO : příspěvková organizace, 71004491

mob. : 737 047 030 – ředitelka školy

mob.: 775030201 – mateřská škola

email: msazs@seznam.cz, msslounovice@email.cz

webové stránky : <http://skolalounovicepodblanikem.webnode.cz/>

třídní stránky : msslounovice.tridnistranky.cz

- **Zřizovatel**

Zřizovatelem je : **Městys Louňovice pod Blaníkem**

adresa : J.Žižky 16, Louňovice pod Blaníkem, 25706

tel: 317852658

IČO : 00232173

Do sítě škol -REZIDO – 1.1.2003 60041930

- **Platnost dokumentu**

Platnost dokumentu je od : 1. 9. 2021

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola sdružuje :

Mateřskou školu	IZO	107510111	kapacita : 55 dětí
Základní škola	IZO	102229651	kapacita 220 žáků
Školní družinu	IZO	11300456	kapacita 80 žáků
Školní klub	IZO	181113791	kapacita 50 žáků
Školní jídelnu	IZO	102662321	kapacita 180 jídel

Základní škola a Mateřská škola Louňovice pod Bláníkem okres Benešov vznikla jako jeden právní subjekt v roce 2003. Ředitelka Mgr. Eva Filipová začala ve škole pracovat v roce 2014 a má dlouholetou praxi v malotřídní škole.

Škola je umístěna v klidové části obce na jejím samém okraji. Vzhledem k tomu, že stojí přímo v CHKO Bláník, je zde velmi zdravé prostředí s velkými možnostmi aktivit v přírodě. Okolo školy vede silnice Vlašim – Mladá Vožice, která je méně frekventovaná a děti s rodiči mohou bezpečně přicházet ke škole po chodníku a přes silnici po přehledném přechodu. Dopravní obslužnost je zajištěna pravidelnou integrovanou autobusovou dopravou ve směru Vlašim – Benešov, Benešov – Vlašim v ranních i odpoledních hodinách.

Mateřská škola sídlí ve stejné budově jako Základní škola, provoz zde byl zahájen v roce 1996. V roce 2020 prošla celkovou rekonstrukcí a byly vybudovány dvě prostorné třídy. Je to budova v patře školy nad jídelnou. Její bezbariérovost je zajištěna vchodem a výtahem ze základní školy, se kterou je mateřská škola propojena. Při vstupu hlavního vchodu mateřské školy vyjdete po schodech do prvního patra a z předsíně vejдете do prostorných šaten. Každá třída má svou šatnu i umývárnu s WC. Součástí je i přípravná kuchyňka, sborovna, úklidová místnost a WC pro zaměstnance se sprchou. Vybavení nábytkem je zcela nové a pomůcky se průběžně obnovují.

Součástí komplexu budovy je zahrada s houpačkami, průlezkami, pískovištěm, altánem, lezeckou stěnou a dvěma houpacími koníky, kolotočem. Na přilehlém pozemku se nachází budova, která slouží pro uschování hraček. Zahrada slouží nejen k poznávacímu, ale také i k edukačnímu účelu. V odpoledních hodinách, víkendech a prázdninách je zahrada přístupná veřejnosti k rekreačním účelům.

Mateřská škola využívá pro své potřeby i tělocvičnu základní školy a multifunkční učebnu.

Pro obě součásti školy je ve školní kuchyni zabezpečeno stravování žáků základní školy, dětí mateřské školy a zaměstnancům celé příspěvkové organizace.

2.1 Charakteristika programu Začít spolu

Program STEP BY STEP představuje alternativní pedagogický přístup, který je orientován na dítě.

Spojuje v sobě moderní poznatky pedagogické a psychologické vědy s osvědčenými vzdělávacími postupy, k nimž se pedagogika v průběhu svého vývoje dopracovala. Je to velmi otevřený didaktický systém, který umožňuje každé škole a každému učiteli přizpůsobit si jeho konkrétní podobu kultuře, zvykům a tradicím dané země, jejímu vzdělávacímu systému i potřebám konkrétních dětí.

Tento program se začal vytvářet v 90. letech v USA na základě nových poznatků o lidském mozku a procesu učení. Viditelná je zde inspirace školou C. Freineta.

V České republice je tento program realizován od roku 1994 v mateřských školách a od roku 1996 na prvním stupni základních škol. V současné době funguje tento program ve více než 30 zemích světa.

Společné cíle:

- Podporujeme diverzitu, protože ji vnímáme jako nedílnou a cennou součást naší společnosti. Respektujeme potřeby všech dětí s ohledem na sociální či etnický původ a úroveň aktuálních schopností. Můžeme tak budovat vzájemnou důvěru, respekt a spolupráci.
Učení není pouze vědomý proces získávání informací ve škole, ale je přirozenou součástí každodenního života ve světě, kde vše je vzájemně propojeno.
- „Proč?“ je jednou z nejpřirozenějších dětských otázek. Vytváříme takové prostředí, které podněcuje zvědavost, učí děti se ptát, uplatňovat své vlastní zkušenosti a dávat si věci do souvislostí.
- Vytváříme takové prostředí, kde hlavním iniciátorem aktivity je samo dítě. V procesu učení vycházíme z vlastních zkušeností dětí a dáváme jim prostor k objevování, hledání vlastních cest a učení se prožitkem. Rozvíjíme spolupráci dětí a jejich vzájemné učení.
- Pohoda dítěte, dobré mezilidské vztahy, radost z objevování a udržení vnitřní motivace jsou pro nás základním předpokladem k učení (se). Proto vytváříme pozitivní atmosféru, ve které děti chtějí zkoušet nové věci, chybu berou jako příležitost pro další učení a mohou být samy sebou.
- Rodiče jsou u nás více než vítanými partnery a mohou se dle svých možností aktivně podílet na chodu mateřské školy. Propojení mateřské školky a rodiny přináší dětem, rodičům i vyučujícím pocit bezpečí, možnost otevřeně komunikovat a společnými silami snižovat překážky v učení dětí.

Centra aktivit

Třída je uspořádána do center aktivit, která nabízejí ve stejný čas více činností tak, aby rozvíjely dovednosti, kompetence a podporovaly spolupráci a vzájemné učení dětí.

Podpora jedinečnosti

Vyučující nabízí různé typy činností a míru podpory dle individuálních potřeb dětí, je spíše v roli průvodce.

Svoboda a zodpovědnost

Děti jsou spoluzodpovědné za své vzdělávání a mají možnost podílet se na jeho plánování, což posiluje jejich sebehodnotu a sebevědomí.

Vlastní pravidla

Děti si společně s vyučujícím vytvářejí pravidla, která jsou pozitivně formulována a aktivně používána.

Cesta je cíl

Proces učení a reflexe práce jsou pro nás stejně důležité jako výsledek.

Vstřícnost a respekt

Vyučující, děti i rodiče spolu komunikují vstřícně a s respektem.

Svět v souvislostech

Vzdělávací program probíhá v blocích, v nichž pracujeme s dílčími tématy, která vzájemně propojujeme. Tyto souvislosti podporují vnímání světa jako celku.

Bezpečí a samostatnost

Činnosti během dne probíhají v dané struktuře, což přispívá k pocitu bezpečí a samostatnosti dětí.

Žádné nálepkování

Vyučující v komunikaci s dětmi používá popisný jazyk a poskytuje zpětnou vazbu bez předsudků, nálepkování a subjektivního hodnocení.

Otevřenost světu

Mateřskou školu vnímáme jako součást skutečného světa, a tak přinášíme zkušenosti z reálného života a učíme se z nejbližšího okolí, které děti obklopuje.

Zapojení rodiny

Mateřská škola nabízí rodině rozmanité formy spolupráce, které vyhovují jejím potřebám, možnostem, životnímu stylu a zázemí.

Radost z učení

Důležitá je pro nás pozitivní atmosféra, pocit bezpečí a radost z učení.

2.2 Záměry

Vytvářet dobré klima na pracovišti. Korektní mezilidské vztahy se budeme snažit prohlubovat organizací společenských akcí všech zaměstnanců školy.

Více realizovat vzájemné návštěvy a předávání zkušeností z jiných MŠ. Více prohlubovat pospolitost mezi námi a základní školou.

Poskytovat individuální přístup ke každému dítěti. Vést děti k volbě a odpovědnosti. Naučit děti vnímat změny a aktivně se s nimi vyrovnávat. Učit se kriticky myslet a problémy vždy řešit.

Vytvářet zdravé životní návyky a postoje.

Zahrada je v posledních letech velmi obohacena o nové herní prvky a květeny. Stále je zde prostor pro nové koutky a prvky. Například sedací soupravy.

3 PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné vybavení

Prostory MŠ

Třídy v mateřské škole jsou rozčleněny na herní a pracovní část, která je členěna na práci v centrech. Jsou zde nové stoly a židle ve dvou velikostních variantách v provedení dřeva. Výška stolů a židliček odpovídá i velikosti dvouletých dětí. V případě že je využita pracovní pozice Chůva- pomáhá dohlížet na bezpečnost dětí při použití hraček i didaktických pomůcek. V herní části je nový nábytek i dostatek prostoru pro jejich hry i pohybové řízení i volné aktivity. Uložení hraček je dostupné všem dětem a jsou zde vhodné didaktické pomůcky a hračky pro dvouleté děti. Celá hrací plocha je vybavena kobercem a velkým množstvím hracích koutků- center. Jedna třída je vybavena interaktivní televizí a druhá třída využívá sweetbox. V zadní části učeben se nacházejí úložné prostory na lůžkoviny.

K odpočinku dětí se využívá herna, každé dítě má své lehátko a židličku, na kterou si odkládá svoje věci. Ložní prádlo se vyměňuje pravidelně 1 x 14 dní, nebo dle aktuální potřeby. Každé dítě má svůj box na lůžkoviny. Doba určená k odpočinku a odreagování se liší dle věku dítěte. Děti do spánku nenutíme, respektujeme biologické potřeby dítěte. Děti odpočívají při čteném i reprodukováném textu, mohou si vzít na lehátko svou oblíbenou hračku. Děti, které nespí, po odpočinku 30 minut, individuálně pracují s učitelkou.

Osvětlení zajišťují velká okna, zářivky a světlíky.

Venkovní využití

Budova školy je postavena v klidové části obce, v blízkosti novější zástavby rodinných domků, což umožňuje bezpečně s dětmi vycházet do lesa k rybníku i zemědělským objektům. Školní zahrada je součástí školního areálu, kde stojí i budova MŠ. Děti mohou využívat pískoviště, domeček na nářadí a hračky, dřevěné hrací prvky, skluzavku, dřevěný altán, hmatový chodník, lezeckou stěnu a prvky pro šplhání. Herní prvky se postupně doplňují. V areálu školy došlo k výsadbě zeleně- pozemky s keříky.

Preferujeme maximálně možný pobyt dětí venku na čerstvém vzduchu (školní zahrada – hřiště, vycházky do přírody a okolí školy...). Pobyt venku je organizován dle věku dětí, počasí a stavu ovzduší. V letních měsících je provoz přizpůsoben tak, aby byly činnosti dětí

přenášeny ven v dřívějších hodinách. Pobyť venku může být zkrácen nebo zcela vynechán při mimořádně nepříznivých klimatických podmínkách.

3.2 Životospráva

Stravování se řídí předpisy o školním stravování. Dětem je poskytována plnohodnotná strava dle příslušných předpisů. Je zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého dne.

Školní jídelna je v budově mateřské a základní školy. Obědy připravuje kuchařka, jídlo si částečně roznášejí děti, pomáhají učitelky a provozní zaměstnanci školy.

Svačiny a přesnídávky připravuje v kuchyňce mateřské školy provozní zaměstnankyně. Děti předškolního věku si svačinu připravují, mažou chléb apod. samy. Každý den mají výběr ze zeleniny a ovoce jako doplněk stravy,

Děti jsou vedeny k samostatnosti, strava je připravována podle hygienických norem a receptur, je dodržován spotřební koš. Děti zásadně do jídla nenutíme, ale snažíme se, aby podávané jídlo alespoň ochutnaly. Děti jsou vedeny k tomu, aby se z části obsluhovaly a po skončení stolování použité nádoby sklízely. Vedeme děti ke správnému stolování a dodržování správných hygienických návyků.

Pitný režim: děti mají po celý den k dispozici pití, které podle potřeby doplňuje provozní pracovnice. Nápoje se obměňují: ovocné čaje, šťávy, mléko, kakao apod.

Je zajištěn pravidelný denní řád, který umožňuje, aby se organizace činností přizpůsobila aktuální situaci i neplánované události.

Každodenní pohyb v přírodě je nastaven od 10.00- 12.00 hodin, program činností se přizpůsobuje počasí a povětrnostním podmínkám. Pobyť venku může být zkrácen.

Hygienické podmínky:

Všechny vnitřní i venkovní prostory MŠ splňují bezpečnostní a hygienické normy. Dětem zajišťujeme pravidelný denní rytmus a řád. Přizpůsobujeme se aktuálním situacím, neplánovaným událostem a podmínkám. Prostředí je upraveno, tak aby bylo přístupné dětem i rodičům. Každé dítě má k odpočinku své lehátko a lůžkoviny.

3.3 Psychosociální podmínky

Všichni zaměstnanci školy vytváří dětem prostředí tak, aby se v MŠ cítily spokojeně, bezpečně, jednáme s dětmi nenásilně, citlivě, navozujeme situace klidu, jistoty a pohody, snažíme se, aby děti nebyly neurotizovány zbytečným spěchem. Nově přichozí děti mají možnost se na nové prostředí adaptovat. Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno.

Všechny děti mají stejné povinnosti, práva, mají rovnocenné postavení. Věková různorodost kolektivu dětí je vede k vzájemné pomoci, toleranci, ohleduplnosti, podpoře. Snažíme se o

příjemnou komunikaci s dětmi, abychom navodily vztah důvěry a spolupráce, partnerství a empatie. Věnujeme se dostatečně vztahům mezi dětmi, nenásilně je ovlivňujeme prosociálním směrem – snažíme se vytvářet třídu dětí – partnerů. Snažíme se o vyváženost volnosti a osobní svobody dětí s nutností dodržovat potřebný řád a určitá pravidla soužití. Děti se podílejí na sestavování pravidel chování, mají prostor pro hodnocení a sebehodnocení. Jednotlivá témata sestavujeme tak, aby byla dětem blízká, pochopitelná a přiměřeně náročná. Vyhýbáme se negativním komentářům a přiměřeně reagujeme na konkrétní projevy a výkony dětí. V dětech rozvíjíme dobré vztahy – porozumět sám sobě, porozumění a tolerance k druhým, ohleduplnost, zdvořilost, spolehlivost, kamarádství. Pedagog sleduje vztahy mezi dětmi, naslouchá jim a prohlubuje kamarádství a kooperaci a zároveň je vzorem, je autentický a spolehlivý. Do svého výchovného působení vkládáme trpělivost.

Vše co se v mateřské škole naučíme dále rozvíjíme na základní škole. Zařazujeme propojenost jednotlivých částí.

3.4 Organizace chodu

Aktivity dětí jsou vyvážené. Dětem je umožněn dostatečný pohyb při jednotlivých činnostech. Jednotlivé činnosti se střídají nebo prolínají. Děti zde nacházejí potřebný klid, bezpečí a soukromí. Denní řád je stanoven pouze rámcově, je flexibilní a přizpůsobuje se aktuálním potřebám a situaci.

3.4.1 Režim dne

Provoz MŠ je zajištěn od 6.30 hod. do 16.30 hod.

Děti jsou ve věkově smíšených třídách, kde se starší děti učí pomáhat mladším. Podporujeme kreativitu, individualitu, zvědavost a potřeby každého dítěte.

Denní program má každodenní činnosti a tvoří běžný denní řád. Je však pružný a činnosti jsou přizpůsobovány podle individuálních potřeb dítěte, vychází z jejich potřeb a zájmů. Děti mají dostatek času na spontánní hru. Veškeré činnosti jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování a pracovaly vlastním tempem.

Děti přicházejí do mateřské školy do 8.00 hodin. Pozdější příchody jsou tolerovány jen ve výjimečných případech po dohodě s učitelkami.

Spontánní hry: Probíhají po příchodu dětí 6.30-8.00 hodin, při pobytu venku a v odpoledních aktivitách před odchodem domů Děti si vybírají hru a činnost podle svého uvážení.

Ranní kruh: 8.00-8.30 hodin.

Cílem ranního kruhu je vést děti tomu, aby si při vzájemném sdílení naslouchaly, aby se seznámily s tématem dne a týdne. Vzájemné sdílení je důležitým prvkem pro psychohygienu, rozvoji empatických dovedností, prosociálního citění a posílení pocitu sounáležitosti mezi všemi dětmi. V rámci ranního kruhu je s dětmi cvičena oromotorika. V rámci předškolní

přípravy či u dětí s podpůrnými opatřeními je s dětmi pracováno individuálně nebo ve skupině. Dodržujeme pravidlo: Když jeden mluví, ostatní poslouchají.

Tělovýchovná chvílka, jóga, hudební chvílka: 8.30 – 8.45 hodin.

Rozvíjíme pohybové schopnosti a pohybové dovednosti, cvičení jógy, pohybové hry, rozcvička, relaxace, pobyt v tělocvičně. Stimulujeme a podporujeme zdravý růst a neurosvalový vývoj dítěte. Dbáme na fyziologickou pohodu, zlepšujeme fyzickou zdatnost dítěte a jeho pohybovou a zdravotní kulturu.

Hygiena a přesnídávka: 8.45 – 9.00 hodin.

Děti si sami osvojují základy správné hygieny. Samostatně nalévají čaj, starší děti si samostatně mažou pomazánku na pečivo.

Centra aktivit: 9.00 – 9.45 hodin.

V ranním kruhu se děti seznámí s tématem center aktivit a samostatně volí činnost v centrech pomocí kolíčků se svou značkou. Na výběr mívají z pracovních koutků s názvem: ateliér, kostky, knihy, pokusy a objevy, domácnost, dramatické hry, manipulační hry a doplňkové centrum pro nejmenší. Každý den jsou z nich připravené dvě až tři aktivity. Centra umožňují hru i tvůrčí práci jednotlivcům i skupině dětí. Na konci CA probíhá hodnotící kruh – evaluace- sebehodnocení dětí jak se jim pracovalo, co je zaujalo, co nového se dozvěděly.

Příprava na pobyt venku : 9.45 – 10.00 hodin.

Každé dítě má svůj vyčleněný prostor v šatně. Děti jsou vedeny k samostatnosti, mladším dětem je dopomáháno.

Pobyt venku : 10.00 – 12.00 hodin.

Při pobytu venku MŠ využívá dětské hřiště na školní zahradě, které dětem slouží k tělovýchovným aktivitám / prolézání, skákání, běhání, houpání, míčové hra aj./ a hrám v písku. Pro pobyt venku je využíváno nejbližší okolí- nedaleký les, louka a procházky po náměstí. Pobyt venku trvá dvě hodiny.

Oběd:12.00-12.30 hodin.

Děti si samostatně nalévají čaj, mléko, vodu, starší děti jedí příborem. Polévka je jim nalévána, pro druhé jídlo si každé z dětí chodí samo.

Odchody dětí domů : 12.30-12.45 hodin.

Odpočinek: 12.30- 14.00 hodin.

Doba určená k poslechu pohádek, čtené literatury a k odreagování se od denních činností. Předškoláci- klidové činnosti, poslech dětských příběhů, kritické myšlení, rozvoj fantazie, předčtenářská gramotnost, relaxace s hudbou....

Hygiena a svačina: 14.00-14.30 hodin

Odpolední hry a činnosti (do odchodu domů) 14.30- 16.30 hodin

Odpolední činnosti jsou přizpůsobovány počasí- ve třídě, na zahradě. Voleny jsou pohybové aktivity, skupinové hry. Děti si vybírají hru a činnost podle svého uvážení.

Začátek povinného vzdělávání je od 8.00 do 12.00 hodin.

3.4.2 Centra aktivit

Ateliér:

Výtvarný ateliér rozvíjí city dětí, poskytuje možnost komunikovat beze slov, dovoluje uvolnit citový přetlak, dodává pocit síly a uspokojení z vytvořeného díla. Rozvíjí jemnou motoriku, hmat, zrakovou percepci, podporuje koordinaci oko – ruka. Dává možnost pracovat ve skupině, starat se o svěřený materiál, vede k samostatnosti. Učí vnímat barvu a tvar. Učí plánovat a soustředit se. Pomůcky jsou dětem na dostupném a snadno dosažitelném místě.

Knihy:

Centrum knihy slouží k podchycení zájmu o literaturu, o čtení, o psaní, i když v předškolním věku jde jen o nápodobu. Při manipulaci s knihou a písmeny se s nimi děti seznamují a postupně je rozpoznávají na základě tvarů. S dětmi rozvíjíme analýzu a syntézu slov. Všechny knihy jsou dětem dostupné ve třídě v knihovně. Kromě knih zde mají děti dostatek dětských časopisů.

Kostky:

Centrum kostky patří mezi důležitá centra. Z kostek může dítě stavět, co chce a přitom rozvíjí a procvičuje jemnou a hrubou motoriku, fantazii a tvořivost. Získává cit pro geometrické obrazce, upevňuje znalosti z různých oblastí (matematika, fyzika). Toto centrum je dostatečně velké, aby si zde děti mohly ponechat své stavby déle a další dny je dotvářet a vylepšovat. Děti mají na výběr dostatek různých kostek a stavebnic z různých materiálů.

Pokusy a objevy:

V tomto centru porovnáváme, objevujeme, experimentujeme, provádíme pokusy, pěstujeme, pozorujeme a zkoumáme.

Dramatické činnosti:

Děti se zde učí různým sociálním rolím. Mají k dispozici převleky, oděvy a různé doplňky. Také loutky, maňásky, panenky, oblečky pro panenky. U dětí se rozvíjí sociální citění, inteligence, jazykové schopnosti

Domácnost:

V přilehlé kuchyňce je pracovní koutek, který můžeme využít pro potřeby domácnosti. Děti mají ve třídě kuchyňku, žehlicí prkno.

Centrum manipulace:

Centrum je zaměřeno především na rozvíjení jemné motoriky, poznávání barev, tvarů a číslic. Rozvíjejí se zde matematické představy, koordinace, myšlení, práce s předlohou, řešení problémů, seskupování, třídění, rozlišování. Trénuje se zaostřování oka a koordinace oko – ruka. Podporuje se soustředěnost se na tvar – velikost a na vztah částí a celku.

Vybavení pomůckami je velmi pestré – od různých přírodnin, přes drobné předměty, geometrické tvary až po skládačky, stavebnice a stolní hry.

Voda a písek:

V písku hledají poklad v podobě mušliček a kamínků. Plní úkoly s vodou- přelévání..

Pohyb:

Centrum pohybu je určeno pro pořádné protažení a uvolnění. Podporuje hrubou motoriku, přirozený pohyb a fyzické dovednosti. Zprostředkovává poznávání vlastního těla a jeho možností či limitů. Podporuje fyzickou pohodu a tělesnou zdatnost.

Hudba:

Hudba napomáhá k rozvoji myšlení a abstrakce, rozvíjí paměť, motoriku, koordinaci pohybů a jazykový vývoj. Je prostředkem komunikace, zábavy, a relaxace. Hudba je zdrojem emocí a zážitků, pěstuje představivost a podněcuje improvizaci.

Centrum hudby bývá vybaveno rytmicko-melodickými nástroji, Orffovými nástroji

Dílna:

V tomto centru děti pracují s materiály a nástroji, se kterými se setkávají v dílnách svých rodičů a prarodičů. Děti mohou zatloukat, řezat, šroubovat, montovat a demontovat různé předměty. Toto centrum opět propojuje učení s reálným životem.

3.4.3 Hodnocení

Hodnocení center aktivit:

- ✓ dbáme na to, s jakou hodnotou se děti při hře setkávají
- ✓ poskytujeme dětem dostatek prostoru, aby každý mohl samostatně pracovat
- ✓ děti mají k dispozici dostatečné množství materiálů
- ✓ reagujeme na práci všech dětí
- ✓ děti povzbuzujeme
- ✓ poskytujeme čas a prostor k experimentování
- ✓ všechny práce vystavujeme, pokud si děti chtějí vzít své výrobky domů, nebráníme jim
- ✓ není důležitý výsledek, ale činnost samotná
- ✓ nespěcháme na děti
- ✓ neporovnáváme práce jednotlivých dětí

Vymezená doba denních činností / ranní hry, ranní kruh, tělovýchovná chvilka, centra aktivit / je orientační. Pokud děti vyžadují hru déle, ponecháme jim čas na dokončení. To platí i v ostatních činnostech.

4 ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

4.1 Personální zajištění

V čele organizace je ředitelka Mgr. Eva Filipová., která má dlouholeté pedagogické zkušenosti.

Všichni zaměstnanci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogičtí pracovníci, mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Ti, kterým část odbornosti chybí, si ji průběžně doplňují. Pedagogický sbor tvoří odborně kvalifikované učitelky ochotné stále se vzdělávat. Dvě učitelky jsou zaměstnány na plný úvazek. Dalších 5 učitelek pracuje na částečné úvazky, zbytek úvazku však naplňují v této organizaci. Ve třídách pracují dva asistenti pedagoga. Součástí školky je provozní zaměstnankyně.

Pedagogický sbor, resp. pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Je podle možností a podmínek mateřské školy zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů každý den v každé třídě minimálně v rozsahu dvou a půl hodin. Zaměstnanci jednájí, chovají se a pracují profesionálním způsobem.

Zaměřujeme se na pozitivní stránky dítěte stejně jako na vyhledávání specifických obtíží. To je velmi důležité při další a každodenní práci s motivací dítěte. Tento způsob vedení, dítě posiluje v jeho motivaci aktivně se účastnit edukačního procesu. Podstatný je vztah dítěte a pedagoga, případně i jiných zaměstnanců.

Poskytování intervence pedagogům je důležité pro vyhledávání správných způsobů edukačního procesu směrem k dítěti. Asertivita intervencí, díky které by učitel měl mít přehled o potřebách dítěte, měl by znát sociální zázemí dítěte, měl by být schopen reflektovat případná skrytá rizika, která na „první pohled“ nemusí být patrná a poté aplikovat takové výchovně-vzdělávací postupy, které vedou ke snížení až zabránění těchto rizik. Učitel by měl být schopen takové nastalé situace řešit, nabízet dítěti/rodičům nové pohledy, metody, východiska, s použitím tradičních způsobů, ale i využitím komunity školy ZŠ a MŠ Louňovice pod Blaníkem. Vycházíme z předpokladu, že pokud máme zdroj řešení přímo ve své organizaci (komunitě školy), je lepší využít jej, než odkazovat na jiné instituce.

Iniciativní nabízení a získávání informací je preferovaný způsob práce. Základní premisou je náhled na děti se SVP, které jsou individualitou a celistvostí člověka. Pro úspěšnost práce s dítětem, je třeba intenzivně spolupracovat se všemi prvky systému, tj.: ostatními kolegy, spolupracovníky, vedením, odbornou veřejností, rodiči i komunitou.

4.2 Požadavky na zaměstnance a povinnosti

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny. Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř školy, tak i navenek. Ředitel vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu. Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče.

Kompetentní učitel a jeho zásady podle programu **Začít spolu:**

Komunikace

Učitel v kontaktu s dítětem projevuje vstřícnost, vřelost, zájem a respekt ke každému dítěti.

- Učitel se v komunikaci s dětmi přizpůsobuje jejich věkovým zvláštnostem i individuálním dispozicím.
- Učitel v průběhu dne často komunikuje s jednotlivými dětmi, staví na jejich silných stránkách a podporuje je v učení a rozvoji.
- Učitel přijímá emocionální, sociální, tělesné a kognitivní potřeby každého dítěte.
- Učitel poskytuje dětem často možnost volby. Volbu dětí respektuje a k jejímu respektování vede ostatní.
- Učitel svým přístupem k dětem podporuje rozvoj odpovědnosti, samostatnosti a sebekontroly dětí.
- Učitel dětem pomáhá dosahovat vzdělávací cíle tím, že podporuje jejich vzájemnou komunikaci. Učitel vytváří prostor, v němž děti mohou sdílet své porozumění věcem, podněcuje děti ke vzájemné podpoře, vytváří příležitosti, v nichž děti mohou prožít sounáležitost s ostatními.
- Učitel dětem nabízí činnosti, v nichž se děti učí rozlišovat a pojmenovávat své pocity a hovoří o nich.
- Učitel podporuje rozvoj demokratických hodnot a občanských kompetencí dětí tím, že je zapojuje do rozhodování o věcech, které se jich týkají, a poskytuje jim příležitost vyjádřit vlastní názor.
- Učitel poskytuje dětem různorodé příležitosti pro rozvoj jazyka a komunikace v průběhu dne.
- Učitel jedná s respektem a úctou s rodiči dětí a kolegy a svým vlastním vzorem podněcuje, podporuje a modeluje prosociální chování.
- Učitel spolupracuje s dalšími odborníky ve škole a v komunitě (mimo školu) a pomáhá tak rozvoji a učení dětí.

Rodina a komunita

- Učitel zapojuje rodiče i členy rodiny a komunity do vzdělání dětí, umožňuje jim aktivní vstup do výuky, vítá jejich přítomnost ve třídě v průběhu vyučování.
- Učitel dává rodičům příležitost spolurozhodovat o postupech vhodných k podpoře učení a rozvoje jejich dětí.
- Učitel zapojuje rodiny dětí do rozhodování o věcech souvisejících s životem třídy/školy.
- Učitel je v pravidelném kontaktu s rodiči dětí, průběžně je informuje o pokrocích, vzdělávacích cílech vyplývajících z kurikula, o akcích třídy/školy a to prostřednictvím

- osobních setkání i písemných materiálů.
- Učitel pravidelně komunikuje s rodinami s cílem poznat rodinné prostředí dětí, a tím lépe porozumět jejich silným stránkám, zájmům, potřebám.
- Učitel vytváří příležitosti, v nichž se rodiny mohou od sebe učit navzájem a vzájemně se podporovat.
- Učitel zachovává důvěrnost informací týkajících se rodin a dětí.

Inkluze, rozmanitost a demokratické hodnoty

- Učitel si je vědom svých vlastních postojů, hodnot, zkušeností i předsudků a jejich vlivu na komunikaci s dětmi, rodinami dětí i celý pedagogický proces.
- Učitel přistupuje ke každému dítěti s respektem a úctou, vytváří pro každé dítě rovné příležitosti pro zapojení se do života třídy a třídní komunity.
- Učitel přistupuje ke každé rodině s respektem a úctou, vytváří příležitosti pro zapojení se do vzdělávání svého dítěte.
- Učitel se v komunikaci s dětmi varuje gendrovým a jiným stereotypům.
- Učitel přizpůsobuje prostředí třídy a učební aktivity tomu, aby se na většině z nich mohly podílet i děti se speciálně vzdělávacími potřebami.
- Učitel oceňuje rozmanitost, která existuje mezi dětmi a rodinami v rámci komunity a snaží se ji do výuky začlenit.
- Učitel vede děti prostřednictvím různých příležitostí k tomu, aby si všímaly rozmanitosti existující ve společnosti a respektovaly ji.
- Učitel u dětí rozvíjí a podporuje dovednost ocenit se navzájem, dovednost zaujmout a objasnit vlastní stanovisko, dovednost spoluvytvářet a respektovat pravidla a řád.
- Učitel pomáhá dětem porozumět, jak předsudky a stereotypy mohou ovlivnit jejich postoje a chování.
- Učitel podporuje děti ve slušném, poctivém, ohleduplném a respektujícím chování vůči ostatním a v očekávání téhož chování od druhých.
- Učitel vede děti k osobní zodpovědnosti za péči o životní prostředí a vytváří příležitosti, v nichž děti mohou tuto osobní zodpovědnost prožívat v praktických situacích.
- Učitel umožňuje participovat na rozhodnutí třídy a školy s vědomím vlastní odpovědnosti za toto rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků.

Hodnocení a plánování výuky

- Učitel využívá záměrného pozorování a dalších vhodných technik sběru dat o pokrocích v učení dítěte. Učitel shromažďuje autentické produkty dětí a neformální informace o dítěti (např. Pozorovací archy, sebehodnotící archy, ukázky prací dítěte, epizodické záznamy, záznamy rozhovorů s dítětem, zprávy od rodičů apod.) se souhlasem zákonných zástupců dítěte i oficiální zprávy odborníků.
- Učitel průběžně vyhodnocuje míru zapojení každého dítěte do spolupráce s ostatními.
- Učitel zodpovídá za to, že sběr dat o dítěti a hodnocení dítěte bere v úvahu jeho silné stránky, individuální potřeby a zájmy.
- Učitel plánuje aktivity, které odpovídají vývojové úrovni, dosavadním zkušenostem, představám a zájmům dětí.
- Učitel plánuje učební situace vyžadující individuální práci dětí, spolupráci dětí v menších skupinách a společnou (frontální) práci celé skupiny tak, aby tyto organizační formy byly vyváženě zastoupeny.
- Učitel plánuje dostatečně variabilní nabídku aktivit pro děti, má připravenou

rozšiřující nabídku činností, které děti zaměstnají a zaujmou.

- Učitel plánuje tak, aby jeho plány a činnosti z nich vycházející byly dostatečně flexibilní, umožňovaly přizpůsobovat se měnícím se podmínkám, potřebám a zájmům dětí.
- Učitel dává dětem prostor k sebehodnocení výsledků svého učení i sebehodnocení procesů a postupů, jimiž při učení prošly. K sebehodnocení dává dětem předem jasná kritéria, umožňuje dětem se na tvorbě kritérií spolupodílet.
- Učitel vede děti k tomu, jak přistupovat k hodnocení práce a chování (postojů) druhých.
- Učitel si s rodiči vyměňuje informace o pokrocích dítěte a ve spolupráci s nimi stanovuje pro dítě krátkodobé i dlouhodobé cíle vzdělávání, které formuluje do plánů jeho rozvoje a vzdělávání (individuální vzdělávací program).
- Učitel do procesu hodnocení a plánování, je-li to potřebné a v zájmu dítěte, začleňuje zainteresované odborníky.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel užívá širokou škálu metod aktivního učení cílené na všechny rozvíjené oblasti v celostním principu.
- Učitel nabízí dětem aktivity podporující objevování, experimentování, kladení otázek a tvořivost.
- Učitel užívá vzdělávací metody podněcující u dětí myšlení vyššího řádu a problémové učení.
- Učitel rozpoznává a vytváří příležitosti k učení i mimo čas přímého vyučování.
- Učitel seznamuje děti se vzdělávacími cíli a vede je k jejich dosahování a reflexi jejich výsledků učení.
- Učitel dává dětem možnost využívat při učení informační technologie, které by podpořily jejich učení, rozvíjely dovednosti a umožňovaly jim lépe se orientovat ve společnosti a uplatnit se v informační společnosti.
- Učitel nabízí dětem aktivity, které posilují jejich pozitivní sebepojetí a sebevědomí.
- Učitel užívá výchovné vzdělávacích strategií, které podporují seberegulaci každého z dětí.
- Učitel využívá výchovně vzdělávacích strategií, které pomáhají dětem vytvářet pozitivní vztahy a vzájemně spolupracovat.
- Učitel podporuje rozvoj schopností dětí řešit samostatně konflikty.
- Učitel podporuje nová témata a dovednosti s předchozími dovednostmi a vědomostmi dětí.
- Učitel vychází z předchozích zkušeností dětí a jejich dalšímu pokroku v učení jim nabízí aktivity, které jsou v jejich zóně nejbližšího možného rozvoje.
- Učitel vede děti k tomu, aby si stanovovaly vzdělávací cíle, formulovaly očekávání od své vlastní práce a ve vazbě na tyto stanovené cíle a očekávání prováděly sebehodnocení.
- Učitel vytváří situace, v nichž děti aplikují to, co se samy naučily ve škole, v každodenním životě a reálných situacích.
- Učitel zařazuje procesy a postupy, které podporují smysluplné, kooperativní učení a vzájemnou podporu mezi dětmi.
- Učitel užívá strategie, které pomáhají dětem porozumět hranicím a pravidlům, učí děti respektovat práva ostatních v demokratické společnosti.
- Učitel dává dětem v průběhu vyučování i mimo něj možnost volby a vede je k porozumění, že každá volba má své důsledky.

Učební prostředí

- Učitel vytváří prostředí, ve kterém se každé dítě cítí být součástí třídního/školního společenství.
- Učitel vyjadřuje dětem respekt, zajímá se o jejich pocity, myšlenky a zkušenosti.
- Učitel vytváří učební prostředí, ve kterém se může každé dítě zapojit a svobodně vyjádřit samo sebe.
- Učitel vytváří učební prostředí a situace, v nichž se děti nebojí riskovat a dělat chyby.
- Učitel rozvíjí vzájemnou náklonnost a buduje osobní vztah s každým dítětem.
- Učitel ve třídě utváří prostředí, které je ve třídě fyzicky bezpečné a pro děti i učitele přehledné.
- Učitel utváří takové prostředí třídy, které vybízí děti k činnostem, umožňuje jim pracovat na široké škále aktivit, a to nezávisle na jeho osobě.
- Učitel rozdělí prostor třídy do logicky uspořádaných a prostorově jasně vymezených učebních center. Učitel zajistí, aby každé dítě mělo místo pro uložení svých osobních věcí.
- Učitel nabízí dětem širokou škálu variabilních pomůcek a materiálů. Materiály jsou přístupné, mohou si je samostatně brát a využívat v procesu svého učení, existují pravidla pro uložení materiálů i práce v učebních centrech.
- Učitel zapojuje děti do plánování uspořádání třídy, utváření prostředí i jejího udržování.
- Učitel přizpůsobuje prostředí třídy, její uspořádání věkovým i individuálním potřebám dětí.
- Učitel jasně formuluje svá očekávání vzhledem k chování dětí a zapojuje děti do tvorby těchto pravidel.
- Učitel vytváří prostředí vystavěné na demokratických hodnotách a podporuje participaci dětí.
- Učitel staví učební prostředí na opakujících se principech a postupech, čímž podporuje nezávislost dětí na jeho osobě, seberegulaci dětí a jejich samostatnost.
- Učitel usměrňuje (vede) chování každého z dětí na základě svých znalostí a osobnosti dítěte a stupni jeho vývoje.

Profesní rozvoj

- Učitel pracuje na svém osobnostním růstu a profesním rozvoji prostřednictvím svého celoživotního vzdělávání (kurzy dalšího vzdělávání učitelů, studium odborné literatury, konzultace s kolegy apod.). Učitel si je vědom důležitosti celoživotního vzdělávání a využívá různé varianty a příležitosti k osobnímu rozvoji.
- Učitel analyzuje a vyhodnocuje kvalitu své pedagogické práce prostřednictvím rozmanitých technik. Na základě výsledků reflexe (od dětí, vedení školy, rodičů) a sebereflexe učitel realizuje změny své pedagogické činnosti, plánuje svůj profesní růst.
- Učitel se podílí na týmové práci, spolupracuje s kolegy a dalšími osobami, čímž přispívá ke zvyšování celkové kvality výuky i své profesionality.
- Učitel zodpovídá za rozhodnutí, která činí při výkonu své profese. Dovede svá rozhodnutí objasnit ve vazbě k uznávaným teoretickým konceptům, analyzovat a zhodnotit, případně navrhnout alternativní řešení.
- Učitel odpovídá za implementaci požadavků stanovených v koncepčních kurikulárních dokumentech do vlastní práce, čímž přispívá ke zvyšování kvalitního vzdělávání pro

každé dítě a respektu k učitelské profesi.

4.3 Spoluúčast rodičů a jiných subjektů

Spolupracujeme s:

- zřizovatelem Městys Louňovice pod Blaníkem- vánoční rozsvícení stromku, oslavy obce, vítání občanků,aj.
- s jinými mateřskými školami v okolí MŠ Ratměřice, se ZŠ a MŠ Chotýšany
- Podblanickým ekocentrem ve Vlašimi- besedy a osvěty
- Správou CHKO Blaník – besedy a osvěty
- místní knihovnou- návštěva knihovny, Den knihy
- spolky městyse Louňovice pod Blaníkem- jarmarky
- sdružení Cesta pro všechny, které zajišťuje mimoškolní (zájmovou) činnost pro děti a organizuje akce pro děti propagující školu – Pohádkové Louňovice
- se základní školou- besídka, návštěva předškoláků, Andersenova noc
- poradenskými zařízeními

- podnikatelské subjekty a okolní obce- sponzorské dary např. k organizaci Putování za poustevníkem aj.

Občasná spolupráce je i s Českým rozhlasem Radiožurnál a Českou televizí, kde se objevují krátké reportáže.

Informovanost široké veřejnosti je zajišťována poskytováním pravidelných příspěvků do místních novin a zveřejňováním na stránkách.

<https://mslounovice.tridnistranky.cz/uvod/>,<http://skolalounovicepodblanikem.webnode.cz/>.

Spolupráce s rodiči

Na začátku roku pořádáme informativní třídní schůzky pro stávající i nové děti. Velkou akcí je turistická environmentální akce pro sblížení rodičů a přátel školy s různou tematikou spojenou s historií Podblanicka. Spolupráce s rodiči je na dobré úrovni a funguje na základě partnerství. Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole.

Zúčastňují se brigád na úpravu okolí školy a díky sponzorským darům můžeme společně rozšiřovat vybavení prostor a zahrady. Rodiče se velmi aktivně zapojují do vzdělávacích mimoškolních aktivit - kroužků. Společně organizujeme Vánoční a Velikonoční jarmark a Besídku je Dni matek. Rodiče jsou u nás vítáni také při plánování a realizacích různého charakteru (vybudování nových edukačních prvků na školní zahradě apod.)

MŠ má své webové a třídní stránky, kde jsou informace pro rodiče. Rodiče jsou průběžně informováni o aktuálních výsledcích výchovy a vzdělávání svých dětí. Mateřská škola

podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě. V pravidelných termínech jsou zváni k rodičovským schůzkám, či tripartitám. Rodiče a nejen oni mohou v MŠ pobývat celý den a zapojit se do všech činností, které v ten den probíhají. Z organizačních důvodů však doporučujeme si pobyt předem domluvit.

5 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

5.1 Struktura školy

Mateřská škola je heterogenní, vzdělává děti zpravidla od tří let věku dítěte (případně dvou let- podle kapacity a personálního zajištění). Kapacita školky je 55 míst.

Mš disponuje dvěma třídami a dočasnou předškolní třídou s kapacitou 10 dětí v budově základní školy.

S účinností od 1 .1 .2017 je předškolní vzdělávání od počátku školního roku který následuje, po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky, povinné.

Mateřská škola se organizačně dělí na třídy. Děti se speciálně vzdělávacími potřebami a děti nadané a mimořádně nadané je možné zařazovat do běžných tříd. Děti se speciálně vzdělávacími potřebami, děti nadané a mimořádně nadané vzděláváme podle PLPP.

Při zařazování dětí je přihlíženo k sourozeneckým vazbám a je také zohledňování přání rodičů.

V době řízených činností jsou v každé třídě přítomny dvě učitelky, v minimální době dvě a půl hodiny denně.

Přijímací řízení probíhá na škole dle školního řádu, formou „Dne otevřených dveří“. Rodiče si mohou školku prohlédnout, jejich děti se pak zapojit do činností v mateřské škole. Rodiče mohou přihlásit svoje děti i mimo přijímací řízení, v průběhu roku a to jen v případě, že není naplněna kapacita školy. Zařazování do předškolního zařízení se řídí vnitřní směrnici Kritéria pro přijímání dětí do MŠ, která je k dispozici na nástěnce a webových stránkách školy. Odpovědná osoba pro přijímání dětí do MŠ je ředitelka školy.

5.2 Integrace

Podmínky vzdělávání dětí s podpůrnými opatřeními odpovídají individuálním potřebám dítěte a spolupráci s rodinou.

5.2.1 Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Dvouleté až tříleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Poznává všemi smysly. Dvouleté až tříleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Dvouleté až tříleté děti často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost velmi krátkou dobu. Potřebují stabilní prostředí a soustavnou pomoc dospělého.

Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro tyto děti. Ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti znepřístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro ukládání a používání hraček a pomůcek. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu k uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku. Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte. Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby. Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek). Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty. Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí. Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá. V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

5.2.2 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti dělí do pěti stupňů.

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP , IVP). S dětmi se pracuje dle plánu pedagogické podpory pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, který je zpracován od 1.9.2017 v MŠ. PLPP sestavují učitelky ve spolupráci se školským poradenským zařízením (ředitelka školy či výchovný poradce). Stanovují si přípravu i cíle, organizují schůzku se zákonnými zástupci dítěte, na které se dohodne vzájemná spolupráce na realizaci. IVP se sestavuje na doporučení SPC. IVP je poskytováno až od 2-5 stupně podpůrného opatření. Za IVP i PLPP je odpovědná ředitelka školy.

Případně učitelky doporučí návštěvu PPP, SPC či SPŽ pro zhodnocení vývoje dítěte.

Dětem umožňujeme, aby obsah i podmínky byly přizpůsobeny zájmům a schopnostem dětí. Činnosti se snažíme volit pestré. Spolupracujeme s Pedagogicko-psychologickou poradnou či Speciálními centry. Zajišťujeme, aby znevýhodněné děti měly stejné podmínky jako jiné děti. Vytváříme pro ně bezpečné a zdravé prostředí.

5.2.3 Vzdělávání dětí nadaných

Vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Mateřská škola je schopna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb. (viz. Plán pedagogické podpory pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami – samostatný dokument MŠ).

5.2.4 Pojetí

Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Vzdělávání probíhá společně se všemi dětmi. V rámci inkluze je jinakost dětí vítána a není přijímána jako něco nechťeného. Děti se vzájemně učí, že být něčím odlišný může být prospěšné pro všechny. Obohacuje nás to o mnoho nových poznatků. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich potřeby naplňovat a stimulovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem. Snahou pedagogů je – stejně jako ve vzdělávání dětí, které speciální vzdělávací potřeby nemají – vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co možné největší samostatnosti a začlenění do běžné společnosti. Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nejen volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků.

Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

Plán péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními je podrobně rozepsán v Plánu pedagogické podpory pro děti speciálními vzdělávacími potřebami – samostatný dokument MŠ. Při plánování a realizaci je třeba mít na zřeteli fakt, že děti se ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte a ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Učitel zajišťuje tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí a je

vzdělán v oblasti speciální pedagogiky. (viz. Plán pedagogické podpory pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami – samostatný dokument MŠ).

5.2.4 Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

- ✚ Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka poskytujeme jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.
- ✚ Ředitelka mateřské školy zřídí skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, pokud jsou v mateřské škole alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků (dle potřeby) v průběhu týdne.
- ✚ Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.
- ✚ Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu
- ✚ Jako podpůrný materiál je využíváno Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání
- ✚

5.3 Adaptační proces

Adaptační období je pro některé rodiče a děti náročné. Adaptabilita dítěte, které přichází z rodinného prostředí, je různorodá, proto v adaptačním období mateřská škola uplatňuje následující opatření:

- ✓ umožní rodičům dítěte navštívit školu, účastnit se her, slavností, pobytu venku apod.
- ✓ seznámí rodiče a děti s personálem, s prostorami školy, s řádem školy, ŠVP, s uspořádáním dne, stravováním
- ✓ vhodně rodiče upozorní na pozvolnou adaptaci dítěte za přítomnosti rodiče, či blízké osoby, dále zkrácenou dobu pobytu v MŠ v průběhu dne
- ✓ projedná s rodiči skutečnosti s ohledem na individualitu dítěte – např. zlovyky, návyky, zvláštnosti chování, zdravotní problémy, zájmy a oblíbené činnosti
- ✓ poradí rodičům, jak dítěti vstup do MŠ usnadnit – klidná ranní příprava, základní dovednosti v samoobsluze, užití oblíbené hračky

Adaptační proces je přizpůsobován vzniklým podmínkám a potřebám dětí. Hlavním posláním školy je vzdělávat v souladu s možnostmi a schopnostmi dítěte, s důrazem na porozumění a využití poznatků a dovedností pro běžný život. V rámci adaptačního procesu dítěte na mateřskou školu seznamujeme rodiče s přístupem k dítěti, které nastupuje do školky poprvé, zvláště u dvouletých dětí

Adaptační režim:

- ✚ 1 a 2. den .....1 hod.
- ✚ 3 a 4. den ..... 2 hod.
- ✚ 5. den ..... do 12:00 hod. po dobu 6-ti týdnů.

6 OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah předškolního vzdělávání představuje hlavní prostředek vzdělávání dítěte v mateřské škole. Školní vzdělávací program vytvořený pedagogy slouží k naplňování vzdělávacích záměrů a dosahování vzdělávacích cílů. Vzdělávací obsah se stanovuje pro celou věkovou skupinu společně. Integrované bloky jsou společné pro všechny třídy. Vztahují se k určitému tématu, vycházejí z praktických životních problémů a situací nebo jsou zaměřeny k určitým činnostem. Avšak jejich společné pojetí se může na třídách lišit.

Záměrem předškolního vzdělávání je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické, sociální.

Učitelé sledují při práci tyto **Rámcové cíle předškolního vzdělávání:**

1. Rozvíjení dítěte a jeho schopnost učení a poznání

Předpokladem tohoto cíle je:

- ✓ podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte, jeho osobní spokojenost
- ✓ systematicky rozvíjet řeč dítěte
- ✓ podporovat stále dokonalejší chápání světa, porozumět věcem a jevům kolem sebe
- ✓ rozvíjet schopnost dítěte přizpůsobovat se, reagovat na změny a vyrovnat se s nimi

2. Získávání osobní samostatnosti a projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Předpokladem naplňování tohoto cíle je:

- ✓ vytváření příležitostí k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry
- ✓ vést děti k zájmu podílet se na společném životě a činnostech

- ✓ vést děti k poznání, že mohou jednat svobodně, že však za to jak se rozhodnou, a co udělají také odpovídají.

3. Osvojení si základů, na nichž je postavena naše společnost

Předpokladem naplňování tohoto cíle je:

- ✓ poskytovat dítěti možnost poznávat takové hodnoty, jako je nedotknutelnost lidských práv, stejná hodnota a rovnost všech lidí
- ✓ soucítění se slabými a ohroženými, péče o druhé, hodnoty spojené se zdravím, životním prostředím a životem
- ✓ vztahy mezi lidmi
- ✓ rozvíjet schopnost komunikovat, spolupracovat, podílet se na činnostech a rozhodnutích
- ✓ vést děti k sociální soudržnosti, k porozumění pro rozdílné hodnoty a pro vzájemné sbližování

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují cílové stavy, k jejichž naplňování by mělo směřovat veškeré vzdělávání. Dobré a dostatečné základy klíčových kompetencí, položené v předškolním věku, jsou podstatným příslibem dalšího příznivého rozvoje a vzdělávání dítěte.

1. kompetence k učení
2. kompetence k řešení problémů
3. kompetence komunikativní
4. kompetence sociální a personální
5. kompetence činnostní a občanské

KOMPETENCE K UČENÍ

Vedeme dítě k:

- ❖ soustředěnému pozorování, zkoumání, objevům, experimentování
- ❖ uplatňování získaných zkušeností v praxi
- ❖ elementárním poznatkům o světě lidí, kultury, přírody i techniky, orientaci
- ❖ přirozené zvědavosti, aktivitě, všímavosti (dokáže se radovat ze svých úspěchů, které samo dokázalo)
- ❖ spontánnosti, schopnosti dokončit to, co započalo, pracovat dle pokynů
- ❖ sebehodnocení i hodnocení druhých

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Vedeme dítě k:

- ❖ samostatnému řešení problémů, na které stačí, náročnější problémy s pomocí dospělého
- ❖ k všímání si dění kolem, nebýt pasivní
- ❖ spontánnímu řešení problémů a situací (vlastní nápady, různé varianty)-využívá dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- ❖ užívání logických, matematických i empirických postupů při řešení myšlenkových i praktických problémů
- ❖ užívání číselných a matematických pojmů
- ❖ pochopení rozlišnosti řešení (vedoucí k cíli či nikoli)
- ❖ pochopení, že vyhýbat se řešení problému nevede k cíli
- ❖ aktivitě a iniciativě při řešení situace, kterou může samo ovlivnit

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Vedeme dítě k:

- ❖ samostatnému vyjadřování, správné formulaci vět, porozumění druhého
- ❖ vyjadřování a sdělování svých prožitků, pocitů, nálad různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, ...)
- ❖ komunikaci bez zábran a ostychu
- ❖ rozšiřování slovní zásoby
- ❖ orientaci v knížkách, encyklopediích

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Vedeme děti k:

- ❖ samostatnosti při rozhodování, k vytváření a vyjádření vlastního názoru
- ❖ uvědomování si důsledků svého jednání
- ❖ rozpoznání nevhodného chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu
- ❖ citlivému a ohleduplnému projevu k druhým, pomáhá slabším
- ❖ domluvě a spolupráci ve skupině
- ❖ respektování a dodržování pravidel
- ❖ přijímání kompromisů
- ❖ obezřetnosti vůči neznámým lidem a situacím (umět odmítnout to, co je mu nepříjemné)

KOMPETENCE ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ

Vedeme děti k:

- ❖ učení plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat svoje hry a činnosti
- ❖ schopnosti rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat své slabé stránky
- ❖ svobodnému rozhodování
- ❖ smyslu pro povinnosti ve hře, práci i učení

- ❖ schopnosti vážit si práce druhých
- ❖ spoluvytváření pravidel společného soužití mezi vrstevníky
- ❖ odpovědnému chování ve zdravém a bezpečném prostředí (přírodním i společenském)
- ❖ ochraňování zdraví a bezpečí svého i druhých

Vzdělávací obsah je uspořádán do pěti **vzdělávacích oblastí**.

1. Biologickou- Dítě a jeho tělo
2. Psychologickou- Dítě a jeho psychika
3. Interpersonální- Dítě a ten druhý
4. Sociálně-kulturní- Dítě a společnost
5. Environmentální- Dítě a svět

Každá z oblastí zahrnuje vzájemně propojené kategorie:

- ✓ **dílčí cíle (záměry),**
- ✓ **vzdělávací nabídku**
- ✓ **očekávané výstupy (předpokládané záměry)**

Dílčí cíle vyjadřují, co by měl učitel v průběhu předškolního vzdělávání sledovat a u dítěte podporovat.

Vzdělávací nabídka jsou aktivity vhodné k naplňování cílů a k dosahování výstupů.

Očekávané výstupy jsou dílčí výstupy vzdělávání, které je možno obecně považovat v této úrovni vzdělávání za dosažitelné. Každé dítě, které opustí mateřskou školu, může dosahovat těchto výstupů v míře odpovídající jeho individuálním potřebám.

Realizace cílů se uskutečňuje prostřednictvím konkrétních aktivit, které jsou součástí třídních vzdělávacích plánů viz dodatek 9.3

6.1 Pojetí a cíle předškolního vzdělávání

Úkoly předškolního vzdělávání

Úkolem institucionálního předškolního vzdělávání je doplňovat a podporovat rodinnou výchovu. Předškolní vzdělávání smysluplně obohacuje denní program dítěte v průběhu jeho předškolních let a poskytuje dítěti opornou péči. Předškolní vzdělávání má usnadňovat dítěti jeho další životní i vzdělávací cestu. Důležitým úkolem předškolního vzdělávání je vytvářet dobré předpoklady pro pokračování ve vzdělávání. Jeho dalším úkolem je rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho duševní tělesný vývoj, jeho osobní spokojenost a pohodu, napomáhat mu k pochopení okolního světa a motivovat je k dalšími poznávání a učení stejně jako učit se žít ve společnosti ostatních.

Specifika předškolního vzdělávání, metody a formy práce

Specifické cíle směřují k vytváření podmínek pro optimální výchovu a vzdělávání dítěte, které by mělo v průběhu předškolního vzdělávání příležitost získat ty základní kompetence, které jsou pro jeho osobnostní rozvoj, životní spokojenost a vzdělání žádoucí. Předškolní vzdělávání se maximálně přizpůsobuje vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí této věkové skupiny a dbá na to, aby tato vývojová specifika byla při vzdělávání dětí v plné míře respektována. Pro naplnění předpokladů a možností optimálního rozvoje osobnosti každého dítěte je nutné uplatňovat předškolní vzdělávání odpovídající metody a formy práce. Vhodné je využívání prožitkového a kooperativního učení hrou a činnostmi dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte. Takovou specifickou formou, vhodnou pro předškolní vzdělávání v podmínkách mateřské školy, je didakticky zacílená činnost, která je učitelem přímo nebo nepřímo motivována. Didaktický styl vzdělávání dětí v mateřské škole je založen na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte. Učitel je průvodcem dítěte na jeho cestě za poznáním, probouzí v něm aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat, objevovat.

Cíle předškolního vzdělávání

Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj osobnosti dítěte předškolního věku, podílí se na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji a na osvojení základních pravidel chování, základních životních hodnot a mezilidských vztahů. Předškolní vzdělávání vytváří základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání, napomáhá vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání a poskytuje speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.

Předškolní vzdělávání se uskutečňuje podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, který je zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Mateřská škola spolupracuje se zákonnými zástupci dětí a dalšími fyzickými a právníckými osobami s cílem vyvíjet aktivity a organizovat činnosti ve prospěch rozvoje dětí a prohloubení vzdělávacího a výchovného působení mateřské školy, rodiny a společnosti.

Cílem pedagogického procesu je dosáhnout vysokého stupně samostatnosti dětí, individuálního získávání kompetencí, které budou schopné uplatňovat v dalším životě a vzdělávání.

Hlavní cíle předškolního vzdělávání v programu Začít spolu:

- vnímat změny, učit se je přijímat a aktivně se s nimi vyrovnávat
- učit se kriticky myslet, rozpoznávat problémy a řešit je
- umět si vybírat a nést za svou volbu odpovědnost
- být tvůrčí a mít představivost
- sdílet zájem a odpovědnost vůči společenství, zemi a prostředí, ve kterém žijeme
- vytvářet si zdravé životní návyky a postoje

6.2 Organizační formy výuky programu Začít spolu

a/ Prostředí:

- jedná se o podnětné prostředí, které tvoří centra aktivit, kde mají děti k dispozici materiály a pomůcky, vše dostupné a použitelné
- tato centra aktivit poskytují dostatek možností pro individuální i skupinovou práci

b/ Uspořádání dětí při jednotlivých činnostech:

Forma kooperativního učení:

- je postaveno na spolupráci dětí při řešení společných problémů a situací
- děti se učí:
  - rozdělovat si sociální role
  - naplánavat si činnosti
  - pomáhat si a radit
  - vyvíjet společné úsilí
  - kontrolovat jeden druhého
  - spojovat dílčí výsledky do většího celku
  - hodnotit přínos jednotlivých účastníků

Forma prožitkového učení:

- děti se učí na základě zkušeností a prožitků, což je pro ně přirozené, spontánní
  - děti objevují, spontánně se projevují, komunikují verbálně i neverbálně, mají prostor pro aktivitu, kreativitu
- Na tomto prožitkovém učení je založeno integrované učení hrou a činnostmi, které je praktikováno hlavně v centrech aktivit.

Podporujeme učení se dětí navzájem od sebe.

Sebehodnocení – děti vedeme k samotnému hodnocení svých úspěchů i neúspěchů, k samotnému navrhování cest ke zlepšení

- děti ve třídě neporovnáváme mezi sebou, ale každý je hodnocen na základě pozorování vlastních současných i předchozích výsledků práce
- každé sebehodnocení obohacujeme pozitivní zpětnou vazbou

c/Rozdělení rolí mezi pedagogy a dětmi (řízené a otevřené – volnější formy práce)

- jsou postavené na pozitivní atmosféře ve skupině
- vzájemná důvěra, dodržujeme pravidla

6.3. Povinné předškolní vzdělávání

Zákonný zástupce dítěte je povinen přihlásit dítě k zápisu k předškolnímu vzdělávání v kalendářním roce, ve kterém začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte. Pokud nepřihlásí zákonný zástupce dítě k povinnému předškolnímu vzdělávání, dopustí se přestupku podle § 182a školského zákona.

Zákonný zástupce je povinen zajistit povinné předškolní vzdělávání formu pravidelné denní docházky v pracovních dnech. Rozsah povinného předškolního vzdělávání je stanoven na 4 hodiny denně. Začátek vzdělávání je stanoven ředitelkou školy od 8:00 – 12:00. Povinnost předškolního vzdělávání není dána ve dnech, které připadají na období školních prázdnin, viz organizace školního roku v základních a středních školách.

Zůstává ale právo dítěte vzdělávat se v mateřské škole po celou dobu provozu, v němž je vzděláváno. Zákonní zástupci mají povinnost zajistit, aby dítě, které plní povinné předškolní vzdělávání, docházelo řádně do školy. Zanedbává-li péči o povinné předškolní vzdělávání, dopustí se tím přestupku podle 182a školského zákona.

6.4 Logo prevence, Maxík, Elkonin

Logopedická prevence

V naší mateřské škole se dětem věnuje logopedická asistentka, která má vystudovaný potřebný kurz. Začátkem školního roku provádí ve všech třídách logopedickou depistáž. Po přezkoušení je rodičům doporučeno vhodné řešení problému či doporučení k návštěvě klinického logopeda.

Všechny učitelky na třídách provádějí logopedickou prevenci. Rozvíjejí pasivní i aktivní slovní zásobu. Nedílnou součástí logopedické prevence jsou i dechová cvičení, rytmizace, práce se sluchovou i zrakovou pamětí. Nenásilnou formou s dětmi procvičujeme motoriku mluvidel, věnujeme se sluchové i zrakové analýze a syntéze, pracujeme na uvolňování svalů a kloubů horních končetin, učí děti intermodalitě, kritickému myšlení a vlastnímu vyjadřování.

Maxík

Ve školce pracujeme se stimulačním programem Maxík, kde mají tento kurz dvě učitelky. Cílem těchto stimulačních cvičení není redukce projevů, ale změna podmínek, za kterých může dítě podávat lepší výkon.

Kromě dětí jsou do tréninku zařazeni rodiče i učitelé, kteří jsou vedeni k chápání problému dítěte a respektování jeho základních potřeb.

Program je vhodný také pro děti s potížemi v učení v 1. a 2. ročníku základních i speciálních škol.

Rozvíjí čtenářskou a matematickou pregramotnost.

Je zdůrazněna potřeba pravidelného režimu, uvědomělého sezení dítěte, jasného a srozumitelného zadávání pokynů dospělým – rodičem-trenérem, zpětná vazba – jak dítě pokynům porozumělo, vytyčení a dodržování pravidel chování a důslednosti při kontrole plnění úkolů.

Důležitý je způsob vedení a postupu ze strany dospělého, který má maximální informace o stavu dítěte – čerpá z vyjádření poradenského zařízení, pediatra, neurologa, pedagoga... Uplatňuje laskavý přístup, vyhýbá se frustrujícím a stresujícím situacím, negativním hodnocením, mentorování a napomínání dítěte.

Celý program je koncipován tak, aby byla rovnoměrně posilována složka motorická, grafomotorická a percepční.

Během 15 lekcí se společně s dětmi budete věnovat činnostem, které jsou zaměřeny na:

I. Nácvik nových pohybových stereotypů – stabilní postoj – zvládnutí rovnováhy, správné sezení, správné a zdravé dýchání, úchop psacího náčiní – fix, pastelka, tužka, pero

II. Rozvoj komunikačních dovedností – všeobecný rozvoj pojmového myšlení a řeči - správné výslovnosti a tvoření vět, porozumění obsahu slyšeného – co, kdy, kde, jak... má dítě udělat, všeobecné informace o sobě, rodině, zájmech (téma úvodního rozhovoru).

III. Rozvoj dílčí funkcí v těchto oblastech:

Oblast zraková:

1. zrakové rozlišování
2. zraková paměť
3. vizuomotorika - proces příjmu, zpracování, uložení a znovuvybavení informací s možností jejich využití v procesu učení

Oblast sluchová:

1. rozvoj sluchového vnímání
2. sluchové rozlišování
3. sluchová paměť
4. audiomotorika - příjem informací sluchovou cestou a jejich zpracování do kreslené, psané nebo verbální podoby

Oblast prostorové orientace:

Jedná se o obecnou orientaci v okolí – v prostoru, ve kterém se dítě pohybuje. Dále v orientaci na vlastním těle, v opozici (např. v zrcadle), na ploše, kterou se učí systematicky využívat v práci s knihou a sešitem.

Oblast intermodality:

Intermodalita je schopnost přepínat mezi různými způsoby /mody/ smyslového vnímání.

Děti s tímto oslabením mají mimo jiné problémy s vytvářením spojení mezi zrakovými, sluchovými a prostorovými podněty. Nerozumí slovním pokynům,

potřebují názorné vedení v činnostech, podrobný návod na opakující se běžné denní činnosti. Dítě je nesamostatné, je schopno pracovat pouze s oporou a s vedením.

Ve školní praxi to znamená, že je pro něj obtížné spojit mezi sebou různé oblasti vnímání (pochopit souvislost mezi různými grafickými podobami souhlásky „d“, tedy D, d a obě psací podoby tohoto písmena).

Souvisí tedy se schopností naučit se číst a psát.

Děti nechápou ani smysl, ani obsah školních zadání a úloh, např. slovních úloh v matematice a často se vyjadřují hlavně pomocí ukazovacích zájmen.

Oblast seriality:

V předškolním věku souvisí s řazením stále se opakujících běžných činností za sebou – např. při oblékání, denní hygieně...

Potíže ve škole se projevují problémy se správným pořadím písmen ve slově, při psaní i při čtení, s pořadím slov ve větě nebo číslic v početním úkolu, dále s vynecháváním písmen, číslic či znamének /diakritických nebo u početních operací/.

Výrazně zasahuje do chování dítěte – s obtížemi zvládá základní pravidla chování, vytváří si svoje vlastní, často nelogické a společensky nepřijatelné postupy.

IV. Grafomotorické dovednosti – správný úchop psacího náčiní, správné sezení, kvalitní pohyblivost všech kloubů, které jsou potřebné k nácvičku psaní.

V. Koncentrace pozornosti - je zaměření, udržení a usměrnění pozornosti a soustředění se na zadaný úkol. Poruchy vznikají na neurologickém podkladě a projevují se jako impulsivita, překotnost, snadná odklonitelnost pozornosti, těkání od jedné myšlenky nebo zájmu k druhému.

Elkonin

Ve školce pracujeme s Elkoninem, kde mají tento kurz dvě učitelky. Tato metoda se odlišuje od běžných metod, které se používají ve vyučování čtení. Její východiska a zvláštnosti můžeme shrnout následovně:

- Děti se nejdříve naučí mluvit, teprve poté číst. Čtení je vývojová nadstavba nad mluvenou řečí. Ne všechny děti na světě umí číst. Čtení potřebuje učení.
- Čtení je ve věku okolo 6 let vývojovým úkolem. Na rozdíl od mluvené řeči musí dítě vyvinout úsilí, aby se naučilo číst. Motivované dítě se naučí číst snáze. Proto má být čtení úkolem, ale i zábavnou činností, hrou.
- Základem čtení je luštění kódu, odhalení vztahu mezi písmeny a hláskami ve slovech. I když se to na první pohled zdá jako zraková úloha, ve skutečnosti jde o „ozvučení“ čtených slov. Jen slova, která děti při čtení „ozvučí“, mají význam. Řada písmen (P-E-S) ještě není přečtené slovo, které něco znamená.

- Čtení se proto považuje za jazykový úkol. Zpracování čteného slova probíhá v jazykových jednotkách. Jen tak je možné porozumění čtenému.
- V této metodě, na rozdíl od jiných klasických metod, se postupuje od mluveného slova ke čtenému. Děti se nejdříve naučí chápat hláskovou strukturu mluvených slov (říkáme, že se naučí slyšet hlásky ve slovech) a až potom se učí, jak se tyto hlásky dají označit písmeny. Například až ve chvíli, kdy děti pochopí, že slovo *pes* má tři hlásky *p-e-s*, se naučí, že slovo *pes* můžeme označit pomocí písmen P-E-S.
- Pro malé děti je těžké chápat, že slovo HAD je kratší než slovo ŽÍŽALA. Aby děti věděly, z jakých hlásek se slova skládají, využíváme názorné modelování: hlásky označujeme barevnými žetony a děti skládají slova ze žetonů. Postupně se naučí slyšet hlásky ve slovech i bez pomoci žetonů.
- Celá metodika je zpracovaná přitažlivou formou příběhu, děti poznávají *Krajinu slov a hlásek* a seznamují se s jejími obyvateli. Například *Mistr Délka* prodlužuje hlásky ve slovech, *Mistr Slabika* dělí slova na slabiky atd.
- Hlavní odlišnost metody podle Elkonina však spočívá v tom, že děti se neučí jednotlivosti pokusem a omylem, ani mechanicky, nazpaměť. Učí se chápat principy a pravidla, jak se z hlásek tvoří slova a jak se mluvená slova dají zapsat písmeny. Když si osvojí tato všeobecná pravidla, poté dokáží přečíst každé slovo. Přemostíme vývoj mluvené řeči a čtení/psaní a posílujeme porozumění slovům. Metoda tak rozvíjí myšlení a poznávací schopnosti dětí.

6.5 Domácí vzdělávání (individuální)

Zákonný zástupce dítěte, které bude plnit povinnost předškolního vzdělávání individuálním vzděláváním dítěte, je povinen oznámit tuto skutečnost řediteli spádové mateřské školy. Oznámení je povinen učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku, kterým začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte. Ředitel mateřské školy předá zákonnému zástupci dítěte přehled oblastí, v nichž má být dítě vzděláváno. Ředitel mateřské školy dohodne se zákonným zástupcem dítěte: způsob ověření dítěte v mateřské škole a termíny ověření, včetně náhradních termínů (ověření se musí uskutečnit v období od 3. do 4. měsíce od začátku školního roku). Zákonný zástupce dítěte je povinen zajistit účast dítěte u ověření .

Ředitel mateřské školy ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu.

6.6 Distanční vzdělávání

Dne 25. 8. 2020 vzešla v platnost novela školského zákona Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy reagující na situaci vzniklé vyhlášením nouzového stavu, kterým dochází k omezení přítomnosti dětí na předškolním vzdělávání. Mateřská škola je povinna vzdělávat

děti v předškolních třídách distančním způsobem podle RVP a ŠVP školky v míře odpovídající okolnostem, kdy není možná přítomnost dětí v mateřské škole.

Absence při distanční výuce se posuzuje podle zapojení do vzdělávání. Omlouvání absence je obdobné jako při prezenční výuce.

Učitelé děti vzdělávají podle týdenních vzdělávacích témat dvojím způsobem. Buď online nebo offline na bázi posílání pracovních listů.

Při online výuce je učitel propojen s dětmi ve stejném čase a pracují na stejném úkolu. Pro tuto komunikaci škola využívá platformu Google Classroom. Dětem jsou zde nahrávány i různá videa a využívány jsou i odkazy Youtube apod.

Při offline výuce jde o vyplňování pracovních listů, výtvarné činnosti apod. Materiály dle potřeby ukládáme do boxu umístěného při vchodu do základní školy.

Pro děti v posledním povinném roce předškolního vzdělávání je důležitá systematická příprava na vzdělávání v základní škole, do níž za několik měsíců nastoupí. Na základě deficitních oblastí školní připravenosti konkrétního dítěte je vhodné zadávané aktivity individualizovat tak, aby u něj cíleně rozvíjely např. grafomotoriku, matematické představy, sluchové vnímání apod.

Pro ostatní děti je využívána komunikace přes platformu Google Classroom nebo společný email.

Nabízena je i individuální komunikace zvláště u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

7 EVALUACE

Je systematické posuzování a vyhodnocování procesu vzdělávání a jeho výsledků realizované účastníky vzdělávacího procesu. Výsledky slouží jako zpětná vazba pro zkvalitnění činnosti školy.

Zaměřujeme se na pozitivní stránky dítěte stejně jako na vyhledávání specifických obtíží. To je velmi důležité při další a každodenní práci s motivací dítěte. Tento způsob vedení, dítě posiluje v jeho motivaci aktivně se účastnit edukačního procesu. Podstatný je vztah dítěte a pedagoga, případně i jiných zaměstnanců.

Poskytování intervence pedagogům je důležité pro vyhledávání správných způsobů edukačního procesu směrem k dítěti. Asertivita intervencí, díky které by učitel měl mít přehled o potřebách dítěte, měl by znát sociální zázemí dítěte, měl by být schopen reflektovat případná skrytá rizika, která na „první pohled“ nemusí být patrná a poté aplikovat takové výchovně-vzdělávací postupy, které vedou ke snížení až zabránění těchto rizik. Učitel by měl být schopen takové nastalé situace řešit, nabízet dítěti/rodičům nové pohledy, metody, východiska, s použitím tradičních způsobů, ale i využitím komunity školy ZŠ a MŠ Louňovice pod Bláníkem. Vycházíme z předpokladu, že pokud máme zdroj řešení přímo ve své organizaci (komunitě školy), je lepší využít jej, než odkazovat na jiné instituce.

Iniciativní nabízení a získávání informací je preferovaný způsob práce. Základní premisou je náhled na děti se SVP, které jsou individualitou a celistvostí člověka. Pro úspěšnost práce s dítětem, je třeba intenzivně spolupracovat se všemi prvky systému, tj.: ostatními kolegy, spolupracovníky, vedením, odbornou veřejností, rodiči i komunitou.

Úrovně autoevaluace jsou na úrovni školy, třídy, sebereflexe pedagoga a sebereflexe dětí

7.1 Autoevaluace školy

Mateřská škola vyhodnocuje svou práci komplexně a v praxi se zaměřuje na tyto oblasti : naplňování cílů programu, kvalita podmínek vzdělávání, způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání (integrovaných bloků), práce pedagogů (včetně jejich sebereflexe) a výsledků vzdělávání. Proto, aby evaluace byla skutečně funkční, sbíráme a využíváme informace pravidelně a systematicky.

Zaměstnanci vyplňují dotazník 1x ročně a následným vyhodnocením. O vyhodnocení jsou vedeny závěrečné zprávy.

7.2 Autoevaluace pedagogických pracovníků

Cílem evaluace dílčích projektů je plnění záměrů, začlenění dílčích cílů a kompetencí, které jsou prováděny průběžně konzultací pedagogů, na pedagogických poradách a s vedením školy.

Cílem evaluace doplňkového programu je hodnocení účinnosti doplňkových programů ve vztahu k naplnění koncepčního záměru, dále pak hodnocení ve vztahu ŠVP – RVP PV.

Je prováděno průběžně na pedagogických poradách.

7.3 Sebereflexe dětí

Hodnocení pedagogů a zaměstnanců školy pomocí výsledků kontrol a hospitací, sebehodnocení.

S dětmi provádíme evaluaci každý den po skončení výchovně vzdělávacích činností. K tomu používáme smajlíky a mračouny.

Provádíme hodnocení výsledků vzdělávání 2-3 ročně do hodnotících listů, které jsou založeny v matrice. Předškoláci jsou hodnoceni individuálně formou předškolních testů a jsou hodnoceny formou Prediktivní diagnostiky.

Hodnocení průběhu vzdělávání a jeho výsledky je zaměřeno na používání metod a forem práce, uplatnění cílů a koncepčních záměrů ŠVP a výsledků vzdělávání. Evaluace uplatněných metod, postupů, forem je hodnocena průběžně formou rozhovorů nebo vzájemných hospitací.

Osobní rozvoj pedagogů je prováděn průběžně, cílem je uplatnění nových poznatků z DVPP ve vzdělávacím procesu a autoevaluace ve vztahu k nim. Cílem evaluace personálních podmínek je jeho zhodnocení ve vztahu pedagogického týmu, efektivita personálního

zabezpečení se všemi tedy i nepedagogickými zaměstnanci. Provádí se průběžně na pedagogických a provozních poradách. Cílem materiálních podmínek je zhodnocení materiálních podmínek školy, budovy – technický stav, vybavení tříd, vybavení zahrady, vybavení školní jídelny. Provádí se průběžně na pedagogických a provozních poradách. Cílem evaluace ekonomických podmínek je hodnocení činností v oblasti ekonomiky, její účelnost, efektivnost hospodaření.

Z hlediska komplexnosti je důležité sledovat :

- soulad ŠVP s RVP PV
- plnění cílů ŠVP
- způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání (zpracování a realizace integrovaných bloků)
- prací učitelů
- výsledky vzdělávání (pedagogická diagnostika)
- kvalitu podmínek vzdělávání v kontextu RVP PV

7.4 Roviny výsledková a hodnotící

Školní vzdělávací program je dokument, podle něhož se uskutečňuje vzdělávání v konkrétní mateřské škole. Mateřská škola ŠVP zpracovává v souladu s RVP PV a dalšími obecně platnými právními předpisy. Odpovědnost za vytvoření ŠVP má ředitel školy. Na jeho tvorbě se podílí jeho pedagogický sbor, případně další zaměstnanci školy. Je to otevřený dokument poskytující další rozvoj školy a zkvalitnění vzdělávání.

8 ZDROJE INFORMACÍ

POUŽITÁ LITERATURA:

Kompetentní učitel 21. století – Mezinárodní profesní rámec kvality ISSA
Dvanáct ověřených metod pro rozvoj kolegiální spolupráce
Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání – leden 2018

WEBOVÉ STRÁNKY:

<https://www.zacitspolu.eu/>

<http://www.elkonin.cz/>

<http://www.prodys-bubenickova.cz/>

9 DODATKY

9.1 Dodatek

Předčtenářská gramotnost v MŠ

Pro život v 21.století jsou nutné vysoce rozvinuté schopnosti a dovednosti získávat a zpracovávat informace. Předpoklad pro efektivní práci s informacemi je dovednost pracovat s textem, vyhledávat si v něm informace, kriticky je hodnotit a využívat je pro řešení každodenních situací. Čtenářská gramotnost je schopnost rozumět formám psaného jazyka, kterou vyžaduje společnost jako taková. Mladí čtenáři mohou odvozovat význam ze široké škály textů. Čtou, aby se učili, účastnili se společenského života a také pro radost. Aby tato dovednost v pozdějším životě nečinila obtíže, věnujeme se jí už v MŠ a nazýváme ji předčtenářskou gramotností, neboli pregramotností. Gramotnost je komplex jazykových kompetencí čtení – tedy čtení, psaní, naslouchání, mluvení, vyjadřování se a myšlení s důrazem na komunikační, expresivní a poznávací funkce. V mateřské škole se věnujeme hlavně naslouchání, mluvení, vyjadřování a myšlení. Pregramotnost je rozvíjena ve všech jejích složkách, ale i v předpokladech pro jednotlivé složky. Dbáme na rozvoj celé osobnosti dítěte – poznávací, jazykové, emocionální a volní. Gramotnostní dovednosti jsou zasazeny do

kontextu životních situací, tedy jsou rozvíjeny „za chodu“ v procesu smysluplného používání. Vzdělávací program „Začít spolu“ je v tomto procesu velkým přínosem, stejně tak jako učení se kritickému myšlení. Jako ostatní složky ve správném rozvoji jedince má i gramotnost své ontologické zákonitosti. Funkční gramotnost je současně etapou, ale také kvalitou gramotnosti jako takové. Předškolní období má svůj velký význam. Koncepce spontánního vývoje gramotnosti je založena na vlastní aktivitě dítěte, jeho spontánnosti, chuti experimentovat v souvislosti s rozvojem řeči a interakcí s okolím. Důležité je literárně bohaté a podnětné prostředí. V naší MŠ stále klademe důraz na českou dětskou literaturu, která je bohatá a kvalitní. Děti se seznamují i s novým moderním způsobem textu, který jim předkládá pro ně atraktivní, známá, ale někdy mnohdy opomíjená témata z jejich mladého života. Pracujeme s literaturou oceněnou „Zlatou stuhou“ i jinými literárními oceněními.

Důvody pro rozvíjení předčtenářské gramotnosti v předškolním věku jsou jak kvantitativní, tedy nároky společnosti, vliv na školní úspěšnost. Tak i kvalitativní, tedy fyziologické. Děti disponují specifickým vývojovým potenciálem, jsou aktivní, zvědavé, rády objevují a experimentují, napodobují a jsou iniciativní. Mají spontánní zájem o čtení. Jejich věk je příznačný pro rozvoj zrakového, sluchového i hmatového vnímání. V předškolní přípravě se zaměřujeme z hlediska pregramotnosti na rozvíjení všech důležitých percepčních a poznávacích funkcí pro budoucí čtení, psaní a čtenářství v kontextu emočního a sociálního rozvoje. Děti vedeme k reflektování zájmu o čtení a písmo. Vše je v koncepci osobnostně orientovaného modelu předškolní výchovy. Tzn., celostní, individualizovaný rozvoj osobnosti dítěte.

MŠ a předmatematická gramotnost

I děti v MŠ se již učí budoucím matematickým pojmům. Jednotlivé činnosti jim předkládáme nenápadně a nenásilnou formou, tak aby z práce měly potěšení, abychom v nich vzbudili zájem o poznání. Svou práci s dětmi bereme vážně, a proto pracujeme s nadhledem. Dětem dáváme možnost vzdělávat se podle jejich intelektuálních a duševních možností. Jsme časově velkorysí. V daných úkolech je jednoduchost, která ovšem neznamená, že bychom je podceňovali. Jednotlivé pracovní úkony jsou rozmanité natolik, aby jim daly dobrý základ pro budoucí matematické operace. Děti si tříbí pozornost na detail, rozvíjí se jejich schopnosti soustředění se. Nepracujeme jen podle pracovních listů, které jsou zpracované různou formou, dle jejich věku, ale předkládáme jim i úkoly, které v sobě zahrnují prvky logiky. Jednotlivé úkoly vždy předkládáme formou zážitkové pedagogiky, která koresponduje s naším ŠVP PV. Tato metoda je vhodná pro děti každého věku. Nicméně v předškolním vzdělávání má své nezastupitelné místo právě proto, že získané poznatky a vědomosti jsou základním stavebním kamenem pro matematiku „opravdovou“. Matematika a předmatematické dovednosti nejsou jen číselnou řadou (kterou mnoho dětí zvládá odříkat), ale jsou to schopnosti rozlišovat jednotlivosti od celku. Tedy schopnost analýzy a také syntézy. Jednoduchými didaktickými metodami cvičíme krátkodobou paměť, vizuální paměť a postřeh. Dodržujeme souslednost, tzn. pořadí kroků od jednoduchých ke složitějším až po ty obtížné. Věnujeme se i dodržování

pravidel, protože právě matematika je o pravidlech. S dětmi se věnujeme propedeutice geometrie. Učíme je tvarům a jejich prostoru. Rozlišujeme pravolevou orientaci nejen na tělesném schématu, řadíme podle velikosti a zkoušíme malovat podle diktátu. Toto je důležité pro pochopení budoucích zadání v učebnicích a pracovních sešitech. Věnujeme se i časoprostorové orientaci. V oblasti propedeutiky logiky a množinové logiky cvičíme organizační dovednosti, třídění, popsání vlastností, děti se seznamují se společnými vlastnostmi předmětů. Učíme děti chápat kvantifikátory. Děti porovnávají, přiřazují, tedy pracují bez počítání. V momentě, kdy již děti pojmenovávají číslicemi, se dostaly k aritmetice. Mluvíme tedy o propedeutice aritmetiky, tzn., chápou souvislosti mezi množstvím a pořadím. Logické řady cvičíme i podle doporučení prof. Hejného a do své práce vnášíme i prvky jeho matematického prostředí vhodného i pro předškolní vzdělávání.

Čtenářská gramotnost v současnosti, pojem, význam

- Pro život ve 21. století
- nutné vysoce rozvinuté schopnosti a dovednosti získávat a zpracovávat informace
- Předpoklad pro efektivní práci s informacemi je dovednost pracovat s textem, vyhledávat si v něm informace, kriticky je hodnotit a využívat pro řešení každodenních situací, ale i vysoce profesně orientovaných úkolů. (Wildová, 2005, str. 6)
- Komplex vědomostí a dovedností jedince, které mu umožňují zacházet s písemnými texty běžně se vyskytujícími v životní praxi. Jde o dovednosti nejen čtenářské, tj. umět texty přečíst a rozumět jim, ale také dovednosti vyhledávat, zpracovávat, srovnávat informace obsažené v textu, reprodukovat obsah textu aj. Čtenářská gramotnost je považována za součást funkční gramotnosti“ (Pedagogický slovník)
- Čtenářská gramotnost je celoživotně se rozvíjející vybavenost člověka vědomostmi, schopnostmi, postoji a hodnotami potřebnými pro užívání všech druhů textů v různých individuálních i sociálních kontextech.
- Podle Národního ústavu vzdělávání je čtenářství a míra čtenářské gramotnosti jedním z významných faktorů určujících úspěšnost dětí ve studiu – zdatní dětští čtenáři jsou ve studiu úspěšnější než ti, které čtení minulo.

Definice písařské gramotnosti

„..... schopnost odpovídajícím způsobem kvalitně zpracovat, napsat, eventuálně množit a šířit sdělení podstatné pro svůj profesionální nebo společenský život nebo pro svůj osobní růst, a to přiměřeně svému záměru a situačním podmínkám...“ (Šebesta, 2005)

Kdo dovede číst a psát?

Formální gramotnost (základní gramotnost = „basic literacy“) - ovládání grafického kódu

Funkční gramotnost = jádro gramotnotnosti

- přečte neznámý text a porozumí jeho obsahu (práce s významy čteného textu)
- vstup do „dialogu“ s autorem textu
- napíše text a prostřednictvím textu vyjádří myšlenku, názor
- vyhledává texty podle svého zájmu (potřeby) - volí správnou strategii, jak texty číst (záměr)

Gramotnost jako komplex jazykových kompetencí čtení: - čtení - psaní - mluvení - naslouchání - vyjadřování (se) - myšlení s důrazem na komunikační, expresivní, poznávací funkce...

9.2 Dodatek

Individuální domácí vzdělávání (dle § 34b školského zákon)

1. Ředitel mateřské školy, který dítě přijal do mateřské školy, doporučí dle § 34b odst. 3 školského zákona zákonným zástupcům vzdělávací oblasti, v nichž má být dítě vzděláváno.
2. Ředitel stanoví dle §34b odst.3 školského zákona ve školním řádu mateřské školy termíny, kdy se musí rodič dostavit s dítětem do mateřské školy k ověření úrovně dosahování očekávaných výstupů z jednotlivých vzdělávacích oblastí. Zároveň stanoví i náhradní termín pro ověření.
3. Škola ověří úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a případně doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání. V případě potřeby, na základě pedagogické diagnostiky, také škola může doporučit dítěti návštěvu školského poradenského zařízení za účelem posouzení školní zralosti či připravenosti.
4. Pokud se rodič s dítětem nedostaví v řádném ani v náhradním termínu, ukončí ředitel mateřské školy v souladu s § 34b odst. 4 školského zákona individuální vzdělávání dítěte rozhodnutím ve správním řízení dle § 165 odst. 2 písm. k) školského zákona. Toto rozhodnutí nemá odkladný účinek a dítě musí po převzetí rozhodnutí nastoupit do mateřské školy, kam bylo přijato.
5. Rodič musí přihlásit své dítě v době zápisu do MŠ a současně písemně oznámit o individuálním vzdělávání.
6. Dle doporučení MŠ musí rodič své dítě vzdělávat v domácím prostředí a shromažďovat o vzdělávání podklady, které předloží při povinném přezkoušení.
7. V době individuálního vzdělávání je dítě zapsáno v MŠ, ale nemá nárok na účast při akcích či aktivitách školy, ani na stravné.

9.3 Dodatek

Třídní vzdělávací program pro školní rok 2020/2021

Hlavní cíl :

- rozvíjení práce v programu „Začít spolu“
- budovat základy integrovaného učení hrou
- podporovat ochranu přírody
- čerpat moudrosti z pohádek
- vést děti ke zdravému způsobu života
- vést děti k vzájemné ohleduplnosti, ochotě pomoci
- posilovat vazby dítěte na rodinu
- hravou formou připravovat děti na školu
- podporovat prosociální jednání a uvažování dětí

Název ročního programu: „Pod Blaníkem je nám hej!“

/ září / Poznáváme kamarády

Pravidla třídy

Co děláme celý den

Máme nové kamarády

Putování za Sv. Václavem na Velký Blaník

/ říjen / Pohádkový podzim

Podzim na zahradě

Podzim na poli

Podzim v lese

Nashledanou ptáčekové

/ listopad / Barevný podzim

Když padá listí

Draci v oblacích

Zvyky a tradice

Nemocný kamarád

/ prosinec / Čas plný kouzel

Čertoviny

Pohádkové vánoce

Vánoční přání

/ leden / Mrazík cení zoubky

Zimní sporty

Mrazivé počasí

Tři Králové

Hádej čím jsem?

/ únor / Smích a zábava

Masopust

Kde se vzala voda

Zvířátka v zimě

Dovádění na sněhu

/ březen / Vítáme jaro

Odemykání studánek

Dopravní prostředky

České pohádky

/ duben / Zvyky a tradice

Domácí zvířata

Poklady Blaníka

Velikonoce

Čarodějnice

Den Země

/ květen / Když všechno kvete

Rozkvetlá příroda

Letem světem písničkou

Moje maminka

Já a mé tělo

/ červen, červenec / Zábava a hry venku

Těšíme se na prázdniny

Den Dětí

Moře a oceány

Pojdeme do ZOO

1. Integrovaný blok: / září / **Poznáváme kamarády**

Podtémata

Pravidla třídy

Co děláme celý den

Máme nové kamarády

Putování za Sv. Václavem na Velký Blaník

Záměrem je (charakteristika bloku):

adaptace, pocit bezpečí, získávání důvěry, rozvoj identity, rozvoj posilování vzájemných vztahů, vzájemné respektování, navazování nových kontaktů, rozvoj řeči, naslouchání, seznamování se s prostředím, postupné chápání a zapojování se do činností, seznámení se s pravidly, znát své jméno, příjmení, věk, seznámení se se značkou, seznámení se se jmény kamarádů, odstraňovat strach dětí z neznámého prostředí, učit se pojmenovat prostory v MŠ, jejich účel

Kompetence:

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování, apod.)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině, apod.)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytvoření pozitivního vztahu k němu
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění

Očekávané výstupy:

- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- navazovat kontakty s dospělým
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
- postupovat a učit se podle instrukcí

Konkretizované výstupy:

- přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů
- být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě
- postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
- znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)
- projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat
- nechat se získat pro záměrné učení
- zacházet s předměty digitální technologie, využívat nejzákladnější funkce počítače (zapnout-vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)
- přijímat pobyt v mateřské škole popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)
- zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé
- navazovat kontakty s dospělým (např. s novým učitelem)
- spolupracovat s dospělým
- respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)
- obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.
- rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání
- reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play)
- vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy
- navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství
- orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází)

2. Integrovaný blok: / říjen/ Pohádkový podzim

Podtémata:

Podzim na zahradě

Podzim na poli

Podzim v lese

Nashledanou ptáčkové

Záměrem je (charakteristika bloku) :

rozvoj a užívání všech smyslů, rozvoj spolupráce a zodpovědnosti, smyslová vnímavost, podpora fantazie a představivosti, posilování přirozených poznávacích citů, rozvoj jemné a hrubé motoriky, pozorování a zaznamenávání proměn v přírodě, využití rozmanitosti přírodnin, rozvoj tvořivosti, tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření, seznamování s dalšími pravidly, rozvoj pocitu sounáležitosti s živou a neživou přírodou, podněcovat děti k navazování nového kontaktu při improvizovaném výstupu

Kompetence:

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka, apod.)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Očekávané výstupy:

- zachovávat správné držení těla
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
- orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- uvědomit si příjemné a nepříjemné citové prožitky
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomit si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

Konkretizované výstupy:

- postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly
- zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení
- házet a chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí
- užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)
- napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena
- zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou)
- zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)
- sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech
- rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky
- odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat
- rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost
- rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů
- orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed)
- orientovat se v prostoru podle slovních pokynů

- reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresi, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit)
- přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci
- přijímat pokyny
- přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek)
- dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti
- chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat
- zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby
- orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování
- cítit se plnohodnotným členem skupiny
- projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí
- být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu
- rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)
- mít poznatky o své zemi, (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události)
- uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)
- spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)

3. Integrovaný blok: / listopad / Barevný podzim

Podtémata:

Draci v oblacích

Když padá listí

Nemocný kamarád

Zvyky a tradice

Záměrem je (charakteristika bloku):

obohacovat citový život dítěte, rozvoj smyslového vnímání, vyjadřovat pocity, prožitky, rozvoj dramatických dovedností, posilování slušného chování ve vztahu k druhému, učit se tolerovat druhé, vést děti k vnímání barev v přírodě, podporovat děti pracovat s širší barevnou paletou, uplatňovat svůj vztah k barvě, vést děti k volbě barevné skladby charakterizující náladu, atmosféru situace, vést k přesnému pojmenování známých předmětů, jevů, činností, procvičování a rozlišování zvuků, vytváření zdravých životních návyků, pěstovat muzikálnost, cit pro rytmus, péče a ochrana zdraví.

Kompetence:

- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární a matematické souvislosti
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivost, tolerance, respektu, přízpůsobivosti, apod.)
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Očekávané výstupy:

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit
- záměrně se soustředit a udržet pozornost
- spolupracovat s ostatními
- zachytit a vyjádřit své prožitky
- odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná

Konkretizované výstupy:

- běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze
- pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)
- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky
- samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek
- spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií
- sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat
- soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint)
- dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost
- udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech
- uposlechnout pokyn dospělého a řídit se jím
- zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu
- zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho
- záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)
- pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě - Pexeso)
- zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek
- uplatňovat postřeh a rychlost
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co neumí a co se chce naučit (vyhledávat příležitosti, umět požádat o pomoc)
- rozhodovat sám o sobě (o svém chování)
- aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)

- vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat
- spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
- nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout
- bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu)
- pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)
- v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění
- všimnout si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.)

4. Integrovaný blok: / prosinec/ Čas plný kouzel

Podtémata:

Čertoviny

Pohádkové vánoce

Vánoční přání

Záměrem je (charakteristika bloku) :

prohlubovat sounáležitost s českými tradicemi, porozumět neverbální komunikaci, odstraňovat strach z nadpřirozených bytostí, rozvoj komunikativních dovedností, vytvářet estetické vztahy ke kultuře, rozvoj fantazie a vlastních nápadů

Kompetence:

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými, apod.)
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Dílčí vzdělávací cíle:

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte

Očekávané výstupy:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- domluvit se slovy
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Konkretizované výstupy:

- dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)
- předat vzkaz
- zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)
- rozlišit zvuky známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus
- rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin)
- verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle)
- přicházet s vlastními nápady
- přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese
- projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)
- mít poznatky o zvycích a tradicích kraje

5. Integrovaný blok: / leden / Mrazík cení zoubky

Podtémata:

Zimní sporty

Mrazivé počasí

Hádej čím jsem

Tři králové

Záměrem je (charakteristika bloku):

tvořivé myšlení, řešení problémů, rozvoj paměti, verbální x neverbální komunikace, zachycení a vyjádření svých prožitků, vytváření zdravých životních návyků, zdokonalovat sluchové rozlišovací schopnosti, učit napodobovat hudební i nehmudební zvuky, podporovat pohybovou improvizaci dětí, dbát na pohybovou koordinaci s hudbou, na konkrétních textech poznávat životní moudrost v pohádkách, učit děti sluchově vnímat hlásky na začátku slova, pěstovat muzikálnost, cit pro rytmus

Kompetence:

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- spolupodílí se na společenských rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- rozvoj komunikativní dovednosti (verbálních i neverbálních)
- rozvoj paměti a pozornosti, představivosti, fantazie
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Očekávané výstupy:

- rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí
- vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním
- porozumět slyšenému
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi

Konkretizované výstupy:

- uvědomovat si, co je nebezpečné
- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky
- chápat jednoduché hádanky a vtipy
- poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu
- vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova
- slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápady“, experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl
- vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je
- odlišit hru od systematické povinnosti
- přirozeně projevovat radost z poznaného a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)
- umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.)
- obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení
- důvěřovat vlastním schopnostem
- umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci

6. Integrovaný blok: /únor / Smích a zábava

Podtémata:

Masopust

Zvířátka v zimě

Dovádění na sněhu

Kde se vzala voda?

Záměrem je (charakteristika bloku):

podporovat fyzickou a psychickou zdatnost, rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé motoriky, koordinace pohybu, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka, zpřesňovat smyslové vnímání, rozvoj paměti, podpora zájmu o učení, základy práce s informacemi

Kompetence:

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických a matematických postupů, pochopí jednoduché řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- ovládá dovednosti předcházející psaní

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních)
- vytvoření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem

Očekávané výstupy:

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité
- přemýšlet, uvažovat, a své myšlenky i úvahy vyjádřit
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film

- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem
- respektovat potřeby jiného dítěte

Konkretizované výstupy:

- otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace
- pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu)
- pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)
- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek
- správně reagovat na světelné a akustické signály
- rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto)
- projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích
- chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení /4.7.
- využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.)
- všimnout si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)
- porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)
- uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný
- mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů - přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.)
- mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách)

7. Integrovaný blok: / březen / **Vítáme jaro**

Podtémata:

Jak se rodí jaro

Odemykání studánek

Dopravní prostředky

České pohádky

Záměrem je (charakteristika bloku):

radost z objevování, další seznámení s českými tradicemi, podpora fantazie, rozvoj paměti a pozornosti, učit se získané pocity a dojmy vyjádřit, podpora koncentrace a logického myšlení, rozvoj vůle, sebekázně a sebeovládání, rozvoj úcty k životu, osvojování jednoduchých poznatků o zvířatech, seznámení s českými tradicemi

Kompetence:

- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- podpora a rozvoj zájmu o učení
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- ochrana osobního soukromí a bezpečí
- osvojení si poznatků potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
- - rozvoj předmatematických představ

Očekávané výstupy:

- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně zformulovaných větách
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívat
- uvědomovat si svou samostatnost, orientovat se ve skupině
- vyjádřit svůj souhlas, umět říci ne v konkrétní situaci
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

Konkretizované výstupy:

- pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus
- doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)
- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí
- dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)
- poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)
- rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník
- rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný)
- rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký)
- porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztrždit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)
- orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků
- posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně)
- chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček)
- samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)
- respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých
- uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je
- snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor
- umět kooperovat, dohodnout se s ostatními

- rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy
- pojmenovat povahové vlastnosti
- zajímat se, co se v okolí děje, všímat si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování
- ctít oslavy narozenin, svátků, slavností
- být citlivý k přírodě

8. Integrovaný blok: / duben / Zvyky a tradice

Podtémata:

Velikonoce

Poklady Blaníka

Čarodějnice

Den Země

Záměrem je (charakteristika bloku):

rozlišování základních geometrických tvarů, rozvoj fantazie, rozvoj postřehu, rozvoj pozornosti, rozvoj orientace, upevňovat získané vyjadřovací schopnosti, rozvoj slovní zásoby s užitím slov-nad x pod, nahoře x dole, horní x dolní, rozvoj chuťové paměti, rozvoj hmatové paměti, rozvoj zrakové paměti, procvičování sluchové vnímavosti, procvičování soustředění, rozvoj pozornosti, rozvoj logického myšlení, rozvoj představivosti, procvičovat hbitost, postřeh, seznámení s českými tradicemi, rozvíjet pěkný vztah k rodnému místu

Kompetence:

- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty(má vlastní nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knihy, encyklopedie, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit; při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

Dílčí vzdělávací cíle:

- ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj kultivovaného projevu
- vytváření základů pro práci s informacemi
- získání relativní citové samostatnosti
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

- osvojení si dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj enviromentálního vnímání

Očekávané výstupy:

- mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí
- rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci
- chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy
- podílet se na organizaci hry a činnosti
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost i její dokončení
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat

Konkretizované výstupy:

- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)
- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)
- sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů
- objevovat význam ilustrací, soch, obrazů
- poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvary (např. použít nějaký symbol)
- napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.)
- napodobit některá písmena, číslice
- poznat některé hudební znaky
- rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět
- rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat
- orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne)

- rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu)
- rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky
- umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)
- přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)
- nebát se požádat o pomoc, radu
- odložit splnění osobních přání na pozdější dobu
- přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit
- plnit činnosti podle instrukcí
- spoluvytvářet prostředí pohody
- zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů – viz výše)
- vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat

9. Integrovaný blok: / květen / Když všechno kvete

Podtémata:

Rozkvetlá příroda

Moje maminka

Letem světem písničkou

Já a mé tělo

Záměrem je (charakteristika bloku):

uvědomění si vlastního těla, vědomí návaznosti vlastního života na příbuzné a předky, rozvoj komunikace s kamarády i dospělými, podporování sebevyjádření, sebepojetí, sebeúcty, rozvoj sociálně komunikačních schopností, rozvoj slovní zásoby, upevňování vztahů v rodině, pozitivní vnímání, přijímání základních hodnot, ochrana osobního soukromí, bezpečí ve vztazích, procvičování rozlišování zvuků, rozvoj motoriky horních končetin, spontánní vyjádření, všimnout si a používat mimoslovní komunikaci, vzájemná spolupráce, rozvoj smyslového vnímání, koncentrace, rozvoj logického myšlení, představitivosti, procvičování jemné motoriky, rozvoj estetického vnímání a cítění, rozvíjet pěkné vztahy v rodině, mezi dětmi

Kompetence:

- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Dílčí vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností
- poznávání sebe sama
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině, apod.)

- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- poznávání pravidel společenského soužití
- vytváření základů pro práci s informacemi

Očekávané výstupy:

- pojmenovat části těla a některé orgány, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem
- chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými osobami
- připravuje se pro život v mnohojazyčné evropské společnosti
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně
- uvědomovat si svoje možnosti a limity
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

Konkretizované výstupy:

- pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek)
- mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách
- projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám
- znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit
- vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce
- samostatně se rozhodnout v některých činnostech
- jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné
- plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)
- chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené
- k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)
- uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)
- respektovat rozdílné schopnosti
- cítit sounáležitost s ostatními
- nabídnout pomoc

10. Integrovaný blok: / červen, červenec / Zábava a hry venku

Podtémata:

Těším se na prázdniny

Den dětí

Moře a oceány

Pojedeme do ZOO

Záměrem je (charakteristika bloku):

osvojení forem sdělení verbální i neverbální, kultivovaný projev, sounáležitost, ekologie, ochrana prostředí i vlastní osoby, seznamování se s elementárními činnostmi, zachycení detailu, radost z objevování známých i méně známých činností, posilování slušného chování ve vztahu k druhému, učit se tolerovat druhé, posilovat kamarádské vztahy, umět přijímat zodpovědnost svého konání adekvátně ke svému věku

Kompetence:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování, apod.)

- získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti
- rozvoj kooperativních dovedností
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Očekávané výstupy:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky (sebehodnocení)
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

Konkretizované výstupy:

- upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje
- tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- vést stopu tužky při kresbě, apod.
- pracovat se stavebnicemi, skládankami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku)
- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů
- vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- rozkládat slova na slabiky, kratší slova na hlásky
- rozlišit krátké a dlouhé samohlásky, rozlišovat sykavky, měkčení hlásek
- rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie
- spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného
- vyjadřovat fantazijní představy
- dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu)
- vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.)
- vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii)
- tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé

plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.)

- s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny)
- dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek
- navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...)
- experimentovat s výtvarně netradičními materiály
- využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí
- improvizovat a hledat náhradní řešení
- hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem
- přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostatcích, být schopné se z něho poučit
- umět se přizpůsobit změnám
- vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)
- vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností (viz výše)
- zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují

Doplňkové aktivity

- předplavecký výcvik Tábor
- lyžování Monínec
- pasování předškoláků
- Ekohraní
- malování s Muzeem Vlašim
- podzimní vycházka na Velký Blaník
- zamykání lesa a zahrady
- divadlo Tábor
- vycházka na Rytířskou louku
- vycházka k Veřejové skále
- návštěva knihovny v Louňovicích
- pouštění draků a opékání špekáčků
- divadelní představení v MŠ
- hudební představení
- beseda s myslivci
- mikulášská nadílka
- vánoční a velikonoční dílny
- rozsvěcení stromku
- maškarní karneval, halloweenský rej
- Noc s Andersenem
- oslava ke Dni matek
- návštěva místní farmy
- odemykání studánek
- vycházka ke krmelci, příkrmování zvěře
- oslava Čarodějnice

- Velikonoce
- Den země
- rozloučení s předškoláky